

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

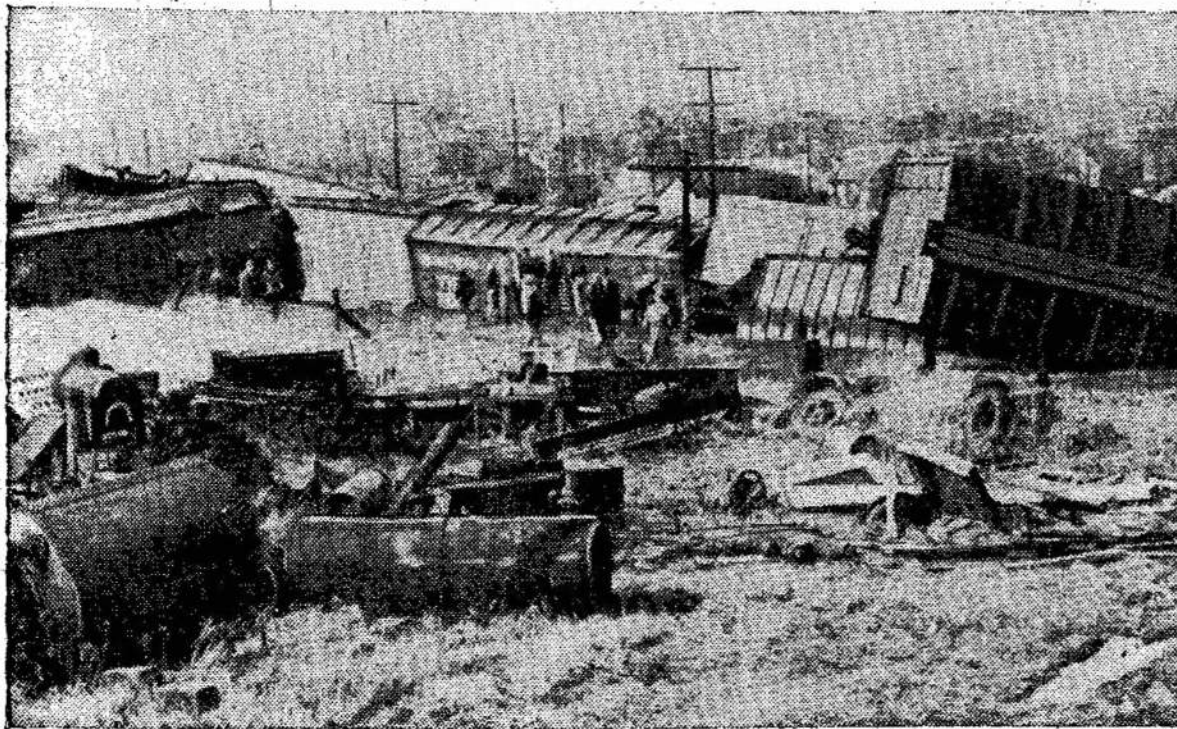
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct

Nr. 1,225

PENKTADIENIS, (KOVO (MARCH) 18, 1955, TO RONTO, ONTARIO

M E T A I XXIV

Delhi, Ontarijoj, nubėgo nuo Beveik pusė jų sugriuvo į traukinio didžiausioj betvarėlių 65 vagonų traukinys. griovius. Čia matote dalį to kėj. Nuostoliai \$500,000.

Britanija, Kanada ir Australija Ragina Ameriką Trauktis iš Salų

WASHINGTON. — Britanija ir Kanada jau anksčiau davė viešus pareiškimus, kad jos norėtų matyti, kad Kinijos pakraštyje esančios Quemoy ir Matsu salos būtų užleistos kiniečiams, ištraukiant nacionalistus. Girdi, Tuomet būtų daug mažesnis įsitėmimas ir gal būtų galima sudaryti paliaubas.

Šiomis dienomis čia lankėsi Australijos premjeras Robert G. Menzies, kuris taip pat davė suprasti, kad būtų geriau evakuoti tas salas.

TSRS Pasiūlymai Vokietijai Suvienyti

VARSUVA. — Tarptautinė konferencijoj Vokietijos suvienijimo klausimu, kuri čia įvyko vasario mėnesį, TSRS pasiūlė sekančią:

1. Ištraukti visas svetimasis jėgas iš visos Vokietijos. Jeigu tas bus sutikta ir įvykdyta, TSRS ištrauks savo kariuomenę ir iš Lenkijos, kur ji laikoma apsaugojimui susisiekimo.

2. Pravesti visoj Vokietijoj rinkimus tokia tvarka, kokią siūlė Britanijos užsienio reikalų ministras Anthony Eden Berlyno pasitarime.

Vakarai, iš kitos pusės, nori būtinai apginkluoti Vokietiją ir įtraukti į savo militarinį bloką.

Girdi, neapsimoka rizikuoti karu dėl tokių mažų dalykų. Jis, kaip ir kiti, supranta, kad Kinijai negalima jaustis saugiai, kol priešai visai pašonėj.

Menzes, suprantama, stovi už išlaikymą Formosos. Jis nori matyti dar griežtesnę politiką linkui komunizmo. Jis taip pat stovi ir už atominių ginklų palaikymą.

Tur būt tik viena Amerika tebestovi už Quemoy ir Matsu išlaikymą, nors viešai to nesako. Iš visko matyti, kad ji siūnčia daugiau ginklų dėl nacionalistų, kurie įsitvirtinę tose salose. Ne sykį buvo daromos užuominos, kad salos svarbios dėl Formosos ir Pescadorų gynybos.

Kanada, Australija ir Britanija mano, kad jeigu nacionalistai būtų ištraukti iš pakraštinių salų, tai gal kiniečiai tuomet būtų nuolaidesni, gal sutiktų sudaryti paliaubas, o Formosos klausimą atiduoti išspręsti per tarptautinius pasitarimus, be karo.

Amerikiečiai, iš kitos pusės, mano, kad jeigu nacionalistai pamatytų, jog Amerika nebetikina perkelti juos į Kiniją, tai jų organizacija greitai pakrikty. Nacionalistai dar vis laikosi, stebėtojai sako, tik viltimi, kad Amerika padės jiems įsiveržti į Kiniją ir atkariauti ją.

Matyti amerikiečiai leis na-

cionalistams laikytis salose, duodami jiems kuo daugiau pagalbos. Amerikai nesudaro daug svarbos, kad nacionalistai guldys galvas dėl tų salų.

JAPONIJA NORI UZMEGSTI RYSIUS

TOKIJO. — Japonijos premjeras Hatojama pareiškė, kad Japonija nori atsteigti normalius santykius su Kinija ir Tarybų Sąjunga. Japonija pripažinti Kinijoje komunistų valdžią, o Formosoje — nacionalistų.

JUGOSLAVIJA TURĖS AMBASADORIŲ KINIJOJ

BELGRADAS. — Jugoslavija siūnčia Kinijoj ambasadorium Vladimirą Popovicą.

Jis ėjo diplomatines pareigas visoj eilėj valstybių atstovaudamas Jugoslavijos vyriausybę.

ESĄ GALIMA SKRIST Į MENULĮ

LONDONAS. — Maskvos radio raportavo, kad užtekėtų dviejų uncijų uranijaus dėl kelionės į mėnulį. Reikia tiktai pagaminti atitinkamą aparatą.

Esą reikalinga išvystyti 9 mylių į sekundą greitį, kad būtų galima prasimušti pro žemės traukos jėgą.

Nori Pašalinti Bevaną Už Opoziciją H-bombai

LONDONAS. — Užvirė smarki kova darbiečių tarpe. Dešinysis sparnas su Clement Attlee priešakyje užsimojo pašalinti iš vadovų ratelio, o gal ir iš partijos, Aneuriną Bevaną, kairiojo sparno lyderį.

A. Bevanas visuomet propagavo pažangesnę politiką, bet pastaruoju laiku jo išstojimas prieš Churchillio pasimojimą gaminti H-bombą, tiesiog iš kantrybės išvedė partijos vadovą Clement Attlee.

Buvo nutarta, kad darbiečiai neužgirtų Churchillio politikos aplamai, bet pritartų jo vyriausybės nutarimui gamintis H-bombą. Bet kada atėjo balsavimo momentas, A. Bevanas išstojė prieš H-bombos gamybą. Matomai jį palaikydami, kiti 61 susilaukė nuo balsavimo. Attlee baisiai supyko už tokį dis-

ciplinus sulaužymą.

Kuo šis susikirtimas baigsis, sunku dabar pasakyti, bet aiškiai matosi, kad Bevanas turi užtarėjų. Penki iš Pildančiosios Tarybos narių pareiškė, kad jie rezignuos, jeigu bus bandoma pažeminti Bevaną.

Sir Richard Acland, krikščionių socialistų grupės lyderis, pareiškė, kad jis pasitrauks iš parlamento, jeigu Darbo Partija palaikys vyriausybės pasimojimą gamintis H-bombą.

Iš kitos pusės, jeigu parlamento nariai nepalaikysia Attlee reikalavimo pažeminti Bevaną (išmesti iš vadovų ratelio), visa Pildančioji Taryba rezignuosianti.

Didžiama, tačiau, darbuojasi už tai, kad susikirtimas būtų likviduotas be jokių išmetimų. Pats A. Bevanas pareiškė, kad jis išstojė ne prieš Attlee vadovybę, o prieš politiką.

Konservatai džiaugiasi, kad darbiečiai suskilo. Jie tikisi, kad tas susilpnins darbiečius ir padės konservatams laimėti rinkimus, kurie numatomi netolimoj ateityj.

Socialdemokratai Tęs Kovą Prieš Ginklavimąsi

BONNA. — Vakarų Vokietijos Socialdemokratų Partija su savo lyderiu Erich Ollenhaueru priešakyje nutarė tęsti kovą prieš ginklavimąsi, nežiūrint to, kad parlamentas užgyrė Paryžiaus sutartis.

Socialdemokratų siekis yra pastoti kelią visiškam Vokietijos padalinimui. Ollenhaueris sako, kad jei Vokietija apsiginkluos ir bus įtraukta į Vakarų militarinį bloką, Vokietijos apvienijimas bus nebe įmanomas.

Socialdemokratai turi platų pritarimą visuomenėje šiuo klausimu.

KRITIKUOJA VENGŲ PREMJERĄ NEGI

BUDAPEŠTAS. — Vengrijos komunistų centralinis komitetas kritikuoja premjerą Imre Negį už klaidas, kurios daro žalą Vengrijos progresui.

Komitetas ragina darbo žmones tęsti socializmo statybą, stiprinti industriją ir neleisti įsigalėti smulkiajai buržuazijai.

Britai Bėdoje Dėl Karalaitės

LONDON. — Britanijos laikraščiai labai daug rašo dėl galimybės, kad karalaitė Margaret gali apsivesti su orlaivinininku Townsendu, kuris dabar Belgijoj prie britų ambasados kaip oro jėgų atašė.

Anglikonų vyskupas Dr. Alfred Blunt tiesiog reikalauja, kad karalienė Elizabeth uždraustų seseriai vestis su Townsendu. Jis esąs priešingas, kad Margaret vestųsi su divorsuotu žmogum.

Margaret galės vestis be karalienės sutikimo, kai jai sueis 25 metai rudenį, tik turės išsižadėti sosto. Ji yra trečioj vietoj nuo to sosto.

Margaret ir Townsendą įsimylėję Townsendui tarnaujant karališkame dvare. Jis buvęs išsiųstas Belgijon tikslu pertraukti jų romaną.

Pasidairius po Kanadą

Kanados Darbininkų Kongreso (CCL) ir Amatų ir Darbo Kongreso (TLC) lyderiai konferavo vienybės klausimu. Jie išdirbo planus galutinam abiejų unijų apvienijimui.

Kitais metais tur būt įvyks bendra konvencija, kurioje vienybės klausimas bus galutinai išspręstas.

Kada abudu kongresai susivienys, bus 1,000,000 unijistų po viena vadovybe. Tai penkta dalis visų dirbančiųjų. Bet toli gražu nebus visi net ir unijoms priklausą darbininkai.

Be šių dviejų kongresų, yra eilė unijų, kurios buvę išmestose už "kairumą". Taipgi yra katalikų sindikatai, gelbėtojų unijos. Dar daug patangų reiks, kol visi organizuoti darbininkai bus po viena vėliava.

J. B. Salsterg, pažangus Ontarijos seimelio narys, atmušė pasimojimą pakeisti įstatymus taip, kad būtų galima pakelti natūralių dujų kainą be viešų diskusijų.

Provincialis prokuro r a s bandė per tris kartus, bet vis buvo Salsbergo sutrukdytas. Ant galo buvo palikta taip, kaip yra. Taigi, dabar dujų ponai turės išgirsti visuomenės opinią pirmą, negu pakels dujų kainą.

Kanados šaltas atsinešimas linkui Dulleso "tvirtos" politikos Azijoje matyti jam labai nepatiko, kad račo reikalą apsilankyti Kanadon.

Kiek jis laimės Ottawoje,

greitai pamatysime.

Balandžio 1 dieną tur būt bus pradėti darbai prie Lakeshore Expressway, kuris eis miesto pakraščiu prie Ontarijos ežero.

Šis 9 mylių vieškelis kainuos beveik 5 milijonus dolerių.

Ontarijos seimeliui patiekti nauji pasiūlymai važiuotės taisyklėms peržiūrėti.

Vietomis važiuotės greitis bus sumažintas, vietomis padidintas. Būsią reikalaujama, kad 1956 metų automo-

biliai turėtų direkcijos šviestas.

CCF atstovas buvo pasiūlęs Albertos seimeliui, kad

jis pasisakytų prieš tai, kad Kanados valdžia finansuotų amerikonišką kompaniją, kuri nori paimti Trans-Canada dujų vamzdžio pravedimą, bet socialkreditoriai nepalaikė jo pasiūlymo.

Keli liberalai, kaip ir CCF, balsavo už pasiūlymą.

Bus išleista \$14,000,000 namų ir apartmentų statybai pietinėj Regent parko dalyje, rytiniame Toronte.

Namai ir apartmentai bus taikomi tiems gyventojams, kurių jeigos mažos.

Toronto miesto ponai užgria bravoro pasiūlymą pastatyti civilinį centrą už \$12,000,000.

Daugelis dvasiškių, tačiau, priešingi. Girdi, ponas Taylor surinko tuos milijonus už alų.

Kanadietis

Mirus

Domininkui Bernatavičiui

Jo šeimai reiškiamo giliausią užuojautą

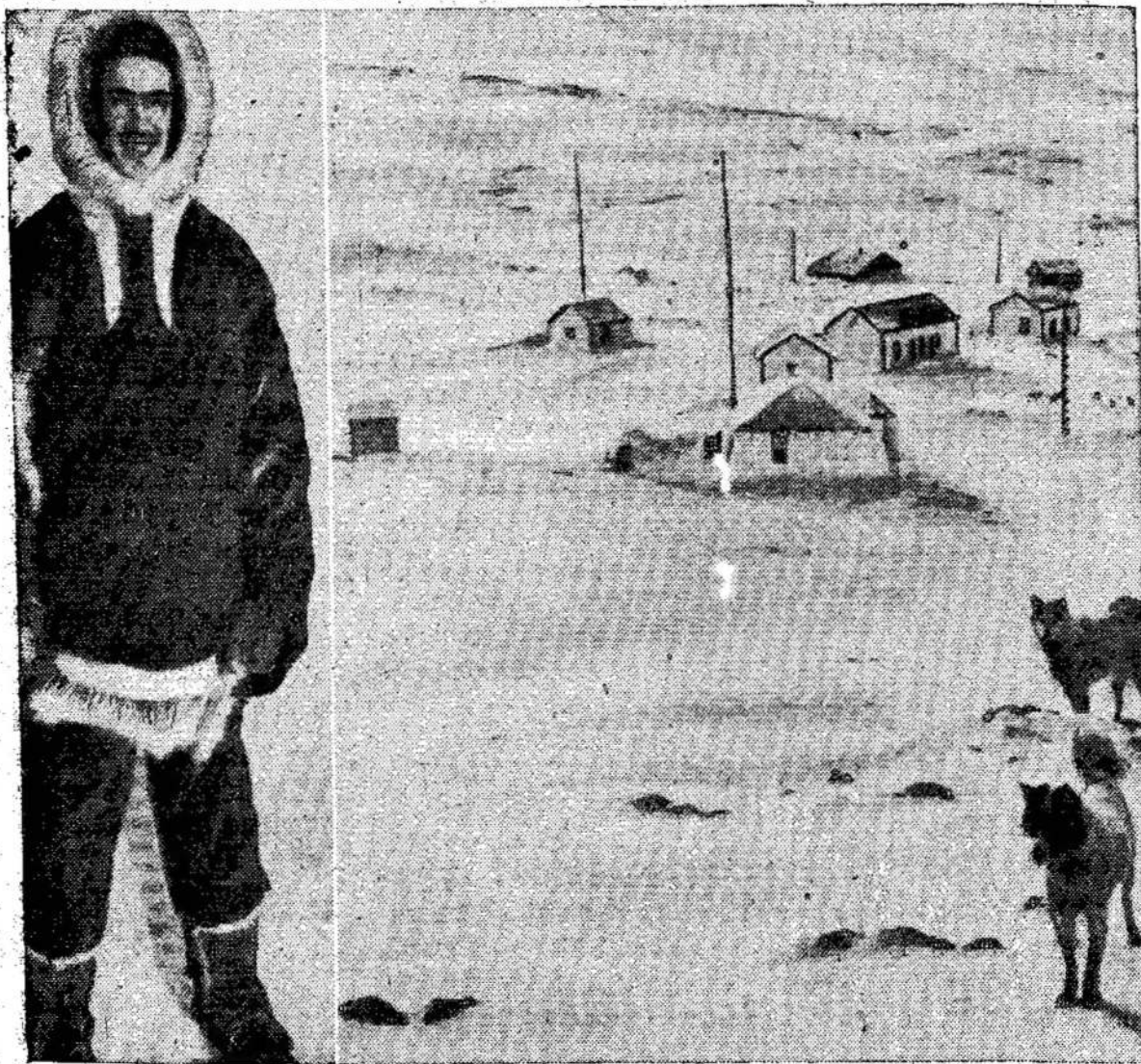
Lietuvių Literatūros
Draugijos 162 Kuopa

Mirus

Domininkui Bernatavičiui

Jo šeimai reiškiamo giliausią užuojautą

Toronto Lietuvių
Moterų Kliubas

Toli NWT siaurėje randasi šis mažutis kaimelis, iš kurio Donald Baird ir jo palydovas eskimas buvo išvykę

sunimis į tolimą kelionę. Jie buvo paklydę ir 47 dienas klaidžiojo po pusnykus. Baudo verčiami jie suvalgė 5 sa-

vo šunis. Būt neužtekę ir šunų, kurių liko 6, jei nebūtų nušovę dviejų karibu. Šiaip taip surado savo vietą.

KNYGOS

IDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMUI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų ligi šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina \$2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina \$2.50.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 pusl. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MASINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiūško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apsaką iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

KAIP IR SENATVEJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimui, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

LIETUVIŲ TAUTOS ATBUDIMO PIONIERIAI. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, J. Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apsaką iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoje po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANLOJ. Parašė Edvardas Zdanaukas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiusti ir mokestį. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas,
P. O. Sta. C. Box 1007, Toronto 3, Ont.

● Re
apginkl
rybine
mašinių
10 MM
kimų tr
go 2,5
2 metus
bininka
520 grū
bainų,
mašinių
didino
ginti su
rius m
plotai p
žymiai
kų derl

● Re
pastaty
versidži
džių da
tūkstar
vietų v
republ
gyvulin
chanizu
mas p
metus
giau ka
mų įren
dyklos.
rugsėjo
republ
jai pe
skaičia

● Mū
plačiai
riausių
žemdir
ūkių
metais
daržovė
puodeli
ginimo
riazovo
kademi
šteinas
ūkiečia
mui ke
kobalto
vių pro
todą.

● 14
pirmūn
ūkių, ta
ninkyst
jos ir b
svalio
ir kitos
zacijos
vo Visa
kio par
tuvos p
giau k
nių iš
publiku
tijos ša

● Ri
naujus
lininkų
vos, Le
kitų res
lo darb
aspiran
Maskvo
lo įsta
keturi
apgynė
je.

● B

TARYBŲ LIETUVOJ

Faktai ir Skaičiai

● Respublikos žemės ūkis apginkluotas priešakinę tarybine technika. Veikia 135 mašinių-tractorių stotys ir 10 MMS. Nuo praėjusių rinkimų traktorių parkas išaugo 2,5 karto. Per praėjusius 2 metus šalies gamyklų darbininkai prisiuntė Lietuvai 520 grūdų ir 315 linų kombainų, 80 bulvių sodinimo mašinų. MTS 4,5 karto padidino darbų apimtį palyginti su 1950 m. Per ketverius metus dirbamų žemių plotai padidėjo 30 procentų, žymiai pakilo kolūkinių laukų derlingumas.

● Respublikos kolūkiuose pastatyta tipinių karvidžių, versidžių, arklidžių ir kiaulidžių daugiau kaip 140-čiai tūkstančių galvų ir 350,000 vietų vištidžių. Broliškos respublikoms padedant, daug gyvulininkystės pastatų mechanizuota. Vandens tiekimas per 2 paskutiniuosius metus mechanizuotas daugiau kaip 360 fermų. 200 fermų įrengtos automatinės girdyklos. Vykdamas TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarimą, respublikos gyvulių augintojai pernai pasiekė gyvulių skaičiaus padidinimą.

● Mūsų respublikos kaime plačiai paskleidžiamas geriausių broliškų respublikų žemdirbių patyrimas. Kolūkių daržininkai pereinamais metais sėkmingai augino daržoves durpių - pūdinio puodeliuose. Ši daržovių auginimo metodą pasiūlė Timiriazovo vardo žemės ūkio akademijos profesorius Edelšteinas. Lietuvos TSR kolūkiečiai gyvulių produktyvumui kelti pradeda naudoti kobalto elementą pagal latvių profesoriaus Berzinš metodą.

● 140 kolūkinės gamybos pirmūnų, keliasdešimt kolūkių, tarybinių ūkių, gyvulininkystės fermų, 5 selekcijos ir bandymų stotys, Pasvalio MTS, Panevėžio MMS ir kitos respublikos organizacijos 1954 metais dalyvavo Visasąjunginėje žemės ūkio parodoje. Parodoje Lietuvos paviljoną aplankė daugiau kaip 2 milijonai žmonių iš visų broliškųjų respublikų ir liaudies demokratijos šalių.

● Rimtą pagalbą ruošiant naujus Lietuvos TSR mokslininkų kadrus teikia Maskvos, Leningrado, Ukrainos ir kitų respublikų įžymūs mokslo darbuotojai. Šiuo metu 30 aspirantų respublikai ruošia Maskvos ir Leningrado mokslo įstaigos. Perėjais metais keturi lietuviai aspirantai apgynė disertacijas Maskvoje.

● Broliškosios respubli-

kos aprūpina Lietuvos gydymo įstaigas medicinos aparatūra. Dabar kiekviename respublikos rajone yra ligoninė. Kaimo vietovėse yra įsteigta 100 apylinkių ligoninių, daug akušerinių - felčerinių. Vaikų ir moterų konsultacijų, vaikų lopšelių tinklas pokariniais metais išsiplėtė beveik 3 kartus.

● Pokariniais metais respublikoje išleista 16 milijonų grožinės, originaliosios ir verstinės literatūros knygų. Dideliais egzempliorių tiražais išleidžiami lietuvių, rusų klasikų, tarybinių rašytojų kūriniai. Štai, poetės S. Nėries kūriniai pokariniais metais išleisti 15 kartų apie 270,000 egzempliorių tiražu. Lietuvių rašytojų kūriniai leidžiami rusų, ukrainiečių ir kitų broliškųjų respublikų bei liaudies demokratijos šalių kalbomis.

ELTA

Kolūkiečiai Lanko Vidurines Mokyklas

DOTNUVA. — Rajone kasmet plečiasi vakarinių mokyklų tinklas. Prie Gudžiūnų vidurinės mokyklos šiemet atidaryta vakarinė valstiečių jaunimo septynmetė mokykla. Joje mokosi nemažas skaičius jaunimo, o taip pat pagyvenusių "Pirmyn į komunizmą" kolūkiu narių. Stropiai mokosi kolūkinės gamybos pirmūnai J. Povilauskas, R. Aleknavičiūtė, V. Stražinskas ir kiti.

Penkiolika jaunųjų Karolio Poželos vardo žemės ūkio artelės narių lanko V-VI klases prie Montvilšio septynmetės mokyklos veikiančioje vakarinėje mokykloje. Jau ketveri metai dirba Krakių valstiečių jaunimo septynmetė mokykla. Joje mokosi keli šimtai "Naujų gyvenimo", "Aušros" ir kitų aplinkinių žemės ūkio artelių kolūkiečių.

V. Ramanauskas

monė -- Kolūkiams

UKMERGĖ. — Nuolatinei paramą kolūkiams teikia rajono įmonės. "Vienybės" keitimo liejinių gamykla padeda MTS kolektyvui vykdyti traktorių ir prikabinamojo inventoriaus remonto darbus. Šiomis dienomis iš šios įmonės Deltuvos MTS mechanizatoriai parsivežė 200 įvairių detalių traktoriams. Daugiau kaip 300 detalių pagaminta Smėlių rajono Želvos MTS.

Šaltkalvis S. Vaidanavičius

Ždanovo vardo kolūkiui atremontavo dvi akselines ir baigia Černiachovskio vardo kolūkio akselinių remontą. "Raučonosios vėliavos" kolūkio tipinei karvidei mechanizuoti pagaminta 2 komplektai vagonėlių, atremontuota siloso kapoklė. Šiemet gamykloje bus pagaminta atsarginių dalių ir atlikta žemės ūkio inventoriaus remonto už 350 tūkstančių rublių.

Susitikimas su 1905 Metų Revoliucijos Didvyriais

LTSR istoriniame-revoliuciniame muziejuje įvyko Vilniaus darbo žmonių susitikimas su 1905 metų revoliucijos Rusijoje dalyviais drg. drg. Brigmanu, Pušiniu, Lukoševičium, Grincevičium, Stankūnu, Makovskiu, Podlipskiu, Tiškum ir kitais.

Savo prisiminimais apie darbo žmonių kovą 1905 metų revoliucijos pasidalino drg. Brigmanas.

Drg. Pušinis papasakojo apie pirmųjų streikų organizavimą Lietuvoje. Jis konkrečiais pavyzdžiais parodė, kokią susitaikstėlišką su carizmu politiką kylant darbininkų judėjimui Lietuvoje vykdė reakcinė dvasininkija, kaip ji stengėsi užgniaužti darbo žmonių sąmonę.

Apie sunkų darbininkų gyvenimą carinės priespaudos laikais ir laimingą gyvenimą dabar kalbėjo senas darbininkas-odininkas drg. Podlipskis.

Nuo susirinkusiųjų susitikime kalbėjo LTSR Valstybės konservatorijos morksizmo-leninizmo pagrindų katedros vedėja drg. Girdzi-jauskienė.

Susitikimo dalyviams respublikinio radijo vokalinis ansamblis padainavo eilę revoliucinių ir tarybinių kompozitorių dainų.

Aukštas Įvertinimas

Užvakar LTSR Valstybiname akademiname operos ir baletų teatre įvyko atnaujintas J. Pakalnio baletas "Sužadėtinė" pastatytas a s. Jis buvo skirtas šio baletų pastatytojo baletmeisterio B. Kelbausko penkiasdešimtosioms gimimo ir trisdešimt penktosioms sceninės veiklos metinėms atžymėti. Pagrindinius vaidmenis šiame baletu atliko jubilatas ir LTSR liaudies artistė M. Juozapaitytė. Po spektaklio įvyko iškilmingas B. Kelbausko jubiliejaus paminėjimas. LTSR Kultūros ministro pavaduotojas J. Banaitis perskaitė Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo

Liaudiškose Respublikose

Naujos Gydymo Įstaigos Čekoslovakijoje

Čekoslovakijoje kas metai daugėja naujų gydymo įstaigų, rekonstruojami senieji ligoninių bei kitų medicinos įstaigos korpusai.

Pereitais metais septyniuose respublikos miestuose buvo perduotos eksploatacijon naujos didelės gerai įrengtos ligoninės, o devyniose šalies gyvenamosiose vietovėse įkurti gimdymo namai. Pereitais metais pradėjo veikti 186 naujos teritorinės poliklinikos ir 56 — prie fabriku bei gamyklų.

Rumunijoje Prasadėjo Kampanija Parašams Po Vienos Kreipimusi Rinkti

Bukarešte, akademikui M. Sadovianui pirmininkaujant, įvyko Rumunijos komiteto taikai ginti posėdis, skirtas Pasaulinės Taikos Tarybos Biuro nutarimams apsvaryti.

Kiekvienas doras žmogus, pasakė savo kalboje akademikas Konstantinesku-Jaš, supranta, kad atominis karas — tai milijonai žmonių aukų, stambių pramonės bei kultūros centrų ir daugybės miestų bei kaimų sunaikinimas. Pašalinti naujo, atominio karo grėsmę Vakarų tautos suinteresuotos ne mažiau kaip Tarybų Sąjunga bei kitos socializmo ir demokratijos stovyklos šalys.

Visi pasisakiusieji vieninai parėmė Pasaulinės Taikos Tarybos Biuro nutarimus, nukreiptus prieš vokiš-

Įsaką "Dėl Lietuvos TSR liaudies artisto garbės vardo suteikimo baletmeisteriui B. Kelbauskui".

Jubilatą sveikino LTSF Valstybinio akademinio operos ir baletų teatro operos, baletų, simfoninio orkestro, chorokolektyvai, LTSR Teatrų draugijos, LTSR Valstybinio dramos teatro, Lietuvos tarybinių rašytojų sąjungos, LTSR Valstybinės filharmonijos ir kitų respublikos kultūros įstaigų atstovai. Buvo perskaityti sveikinimai, gauti nuo Maskvos, Rygos, Talino bei kitų Tarybų Sąjungos miestų teatrų kolektyvų.

ĮVYKO T. LIETUVOS RAŠYTOJŲ PASITARIMAS

VILNIUS. — Čia įvyko respublikinis rašytojų pasitarimas, skirtas Antrojo visasąjunginio tarybinių rašytojų suvažiavimo darbo rezultatams apsvaryti. Pranešimą apie suvažiavimo darbą padarė Lietuvos TSR Tarybinių rašytojų sąjungos pirmininkas A. Venclova.

kojo militarizmo atgaivinimą ir atominio karo parengimą.

Komitetas kreipėsi į Rumunijos piliečius, ragindamas pasirašyti Vienos Kreipimąsi į pasaulio tautas. Posėdžio dalyviai padėjo savo parašus po Kreipimusi.

Tuo būdu, Rumunijoje prasidėjo kampanija parašams po Vienos Kreipimusi rinkti.

Mašinių Gamybos Vystymasis Korėjos Liaud. Dem. Respublikoje

Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos mašinių gamybos įmonės pereinamais metais pradėjo gaminti metalo piaunamasias stakles, automobilių atsargines dalis, detales kalnakasybos ir chemijos pramonės įrengimams, įvairių rūšių žemės ūkio mašinas ir t.t. Prieš karą Korėja tokios rūšies pramoninės produkcijos negamino.

1955 metai bus tolesnio mašinių gamybos augimo metai. Mašinių gamykla Čičene pradėjo masiškai gaminti kai kurių naujų rūšių stakles, gręžimo įrengimus, presus ir kitokią produkciją.

Mašinių gamykla Pikčžune pradėjo gaminti stambius vidaus degimo variklius, katilus, keliamuosius kranus ir t.t.

Pchenjano žemės ūkio mašinių gamykla šioms metams užplanavo įsisavinti tokių rūšių žemės ūkio mašinas, kaip sėjamosios, šiaudų kapoklės, kultivatoriai, motorinės kuliamosios. Gamykla taip pat gamins traktorių atsargines dalis.

Kortelių Sistemos Panaikinimas Rumunijoje

Rumunijos darbininkų partijos Centro komitetas ir Rumunijos Liaudies Respublikos Ministrų taryba nutarė panaikinti gyventojų aprūpinimo pagal korteles ir normas sistemą ir nuo 1954 metų gruodžio 26 d. pereiti prie išplėstinės maisto produktų ir pramoninių prekių prekybos vieningomis valstybinėmis kainomis. Bendrasis valstybinių kainų lygis nustatomas sutinkamai su esamų komercinių kainų socialistiniame prekybos sektoriuje lygiu. Eilės prekių (kukurūzinių miltų, žibalo, vaikų drabužių ir avalynės, medikamentų, žemės ūkio mašinų ir įrankių ir kt.) kainos sumažintos 10, 20 ir daugiau procentų.

Skirtumą tarp nustatomų vieningų valstybinių kainų ir kainų, kai buvo prekiaujama pagal korteles, valstybė padengs pinigine kompensacija darbininkams, tarnautojams, pensininkams ir jų šeimų nariams.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

DR. SALANDTO PAREISKIMAS

Dr. Salandt, Kanados atominis mokslininkas, kurio žinioje eina visi svarbieji tyrinėjimai, aną dieną pareiškė, kad ateis toks laikas, kada nebūs galima turėti jokio apsigynimo nuo atominų pabūklų. Jis matomai turėjo mintyje tą laiką, kada raketos bus išvystytos taip, kad jomis bus galima šaudyti iš vieno kontinento į kitą, kaip kad vokiečiai svaidė iš Francijos į Angliją V-2 bombomis. Tokioms raketoms, su atominėmis galvomis, pasipriešinimo nebus. Nepatiksį jų su kovos orlaiviais. Jos bus šaunamos į didelį aukštį, jas kontroliuos radaras.

Apie tokias raketas rašo ir amerikiečių spauda. Vienas ir brolių Alsopų teigia, kad Amerika skuba toj srityj, kad būti pirma. Tai vienintelis išsigelbėjimas esąs. Jis turi mintyje, kad turėdama tokias raketas Amerika galės atsikirsti tuom patim, kuop ji bus užpulta.

Kol nėra sutarties atominų ginklų uždraudimo klausimu, lenktynės eis visu įsitempimu. Galime būti tikri, kad mokslininkai, kurie pakinkyt atominų ginklų vystymui, netrukus išvystys tokius baises pabūklus, kad bus baisu net pagalvoti apie juos.

Kuo galima šias lenktynes pavadinti? Ar galima suderinti jas su žmogaus protu? Tai pamišimas. Ir nesirodo ženklų, kad vadovai būtų linkę kada nors sustoti. Churchillas, daug kalbėjęs apie susitarimą ir sugyvenimą, nūtarė gamintis H bombas. Australijos premjeras išganytą mato tikrai H bombose.

Nejaugi nėra geresnio išėjimo? Civilizuoto išėjimo. Kodėl gi žmogus turi būti toks baises? Ar geriau būtų, jeigu būtų sunaikinti visi didesni miestai, išnaikinta šimtai milijonų žmonių, sunaikinta kultūra?

Žmonės, kurie mato geresnę išeitį, yra suradę būdą išreikškimui protesto prieš šias baises lenktynes. Tai paraiškai po apeliacija, kad atominiai ginklai būtų uždrausti. Žmonių balsas turi nuaidėti per visą pasaulį, kad valdonai nūmatytų, jog žmonija reikalauja iš jų susivaldymo.

Kaip bus šiemet?

Pasaulinis Taikos Suvažiavimas šiemet bus Helsinkiuose Suomijoje. Jis įvyks pabaigoj gegužės mėnesio. Ką mes, Kanados lietuviai, darysime šiemet: siūsim delegatą, ar ne?

Ryšium su tuo, mums reikėtų pasidiskutuoti organizacijų susirinkimuose. Jei būtų galima pasiūsti delegatą, būtų tikrai gražus žygis iš mūsų pusės.

Delegato pasiuntimo minimum išlaidos rodos \$600. Tai, žinoma, minimum. Reikia suprasti, kad sunku apsiesti su tiek, nes atsiranda pašalinių išlaidų. Taipgi klausimas, ar galime surasti žmogų, kuris turėtų laisvo laiko. Kokios išvados prieisime, ne tiek svarbu, bet negalime praleisti šio taip svarbaus klausimo visai neapkalbėję.

Dalykai praktikoje

Didlapiai daug rašė ir teberašo apie "geležinę užuolaidą", pro kurią esą sunku prasiveržti. Bet kada kortos buvo padėtos ant stalo, tai pasirodė, kurioj pusėj tos užuolaidos ranktai yra.

Tarybų Sąjungoje lankėsi daugelis visokių delegacijų. Jų tarpe buvo ir Hearstas su keliais draugais. Jis leidžia daugelį reakcinių laikraščių. Tarybų Sąjunga leidžia praleisti savo šalyje kelias savaites. Vyriausybės nariai turėjo pasikalbėjimus su jais.

Prie to visa, Aukščiausioji Taryba dar pasiūlė, kad parlamentai apsiųstų delegacijomis, leistų kalbėti parlamentuose. Išrodė, kad čia gera proga pademonstruoti tai, apie ką tiek daug buvo kalbama. Bet yra kitaip.

Churchillas jau visai atsisakė nuo idėjos. Nesimato, kad kiti parlamentai atsiųstų teigiamai. Tik Švedija suleido apsiųsti delegacijomis iš taip vadinamų vakariečių.

KAS NAUJO PASAULYJE

Kinijos nacionalistai, kurie randasi Formosoje, amerikiečių globoj, pergyvena krizę, kaip raportuoja ten besilanką reporteriai.

Čiang Kai-šekas dar šiaip taip laikas juos krūvoj, bet ir tai tik su savo sūnaus policijos pagalba. Policija suminėjanti ir dažnai net nužudanti tuos, kurie pasirodė nelabai patikimas. Vietiniuose šie ateiviai iš Kinijos neturi jokio pritarimo.

Toronto Daily Star korespondentas sako, kad jei tik būtų oficialiai pranešta, jog amerikiečiai nebekeičia atkariauti jiems Kinijos, tai visa ta šaika subyrėtų ir visai trumpą laiką. Jie palaikomi krūvoj vedant nuolatinę agitaciją, būk jie greitai grįš į Kiniją.

Jiems esanti ir kita bėda. Pats Čiang Kai-šekas baigias senti. Jis jau neilgam. O sykiu su juo daug ir kareivių sensta. Netrukus jie nebus geri karui.

Kai kurie sako, kad didžiausias tai šaika pavojus yra ne Kinijos komunistai, o vidujiniai suokalbais. Bijoma, kad nekiltų jų tarpe maištai.

Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius pona Dulles pareiškė, kad JV turėtų griežčiau priešintis komunistams Azijoje, jei jos nori išsaugoti savo draugus tvirtus.

Girdi, jei Azijos pona matytys, kad Amerika nesuvaldys juos gelbėti, tai jie patruks. Evakuacija Tachen sau pavėikus į juos labai smarkiai.

Bėda, tačiau, tame kad Dulleso draugai Azijoje nelabai populiarūs žmonės. Tiesiog iš jų yra kolonijų gelbėtojai, o kiti — jų tarnai Liaudis nenori abiejų.

Britanijos premjeras Churchillas kartais kalba už laiką, o kartais už lenktynes ginklavimėsi. Šiuo tarpu jis kalba už lenktynes. Jis nori, kad Britanija gamintų H bombas. Bet ši politika nelabai šildo britų žmones.

Pačiame parlamente net 57 darbiečiai nebalsavo už H bombos gamybą. Tai buvo netik prieš Churchillą, bet prieš darbiečių vadovus.

Attlee baisesi supykes, kad jį partija sulaužė discipliną, nori išmesti Bevaną iš visuomet pirmas pasipriešina dešiniųjų politikai.

Ilja Erenburgas, tarybų rašytojas, gražiai papuoke Churchillo planą gaminti H bombas.

Jis sakė, kad jis nežina, kiek Amerika ir Tarybų Są-

junga turi tų bombų, bet jis žina, kad užtektų trijų H bombų sunaikinimui Britanijos.

Jis pasakė tikrą tiesą. Trys bombos galėtų padaryti baises žalą. Kam kam, Europos šalims, kur didelis susikimšimas, atominis karas būtų labai pražūtingas.

Anthony Eden, Britanijos užsienio reikalų ministeris, davė gerą patarimą Čiang Kai-šekui ir amerikiečiams. Jis siūlo, kad Matsui ir Que-moy salos būtų evakuotos. Tada, girdi, bus galima tvirtiau stovėti už Formosą.

O Kinijos valdžiai siūlo išsižadėti plano išvaduoti Formosą per jėgą.

Jei toks kompromisas būtų padarytas, sako jis, būtų galima sudaryti paliaubas ir kalbėti apie Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Abejotina, kad Čiang Kai-šekas priimtų šį patarimą. Juk tai reikėtų, kad jo "grįžimas" į Kiniją būtų amžinai palaidotas. Vokiškai tariant, būtų "kaput" visai jo klikai.

Genevoje, Šveicarijoje, ilgai tęsėsi taip vadinama GATT konferencija prekybiniais reikalais. Po kelių savaičių derybų buvo prieita išvados, toliau tęsti negalima, nes susitarimas neįmanomas.

Iš to, kiek buvo susitarta, matosi aiškiai, kad amerikiečiai išėjo laimėtojai. Jie gavo prielankiausias sąlygas.

Galima tikėtis daugiau ekonominių negerumų kai kuriose šalyse. Pavyzdžiui, sterlingo šalys bendrai vasario mėnesį turėjo dolerių ir aukso deficitą ant \$82,000,000.

Tarybų Sąjungos vyriausybė paskelbė, kad Anna Louis Strong, amerikietė žurnalistė, buvo neteisingai apkaltinta esant šnipe.

TS vyriausybė pravedė tyrinėjimą ir surado, kad valstybinio saugumo organai su L. Beria priešakyje apkaltino ją visai nepamatuotai.

A. L. Strong daug metų išgyveno Tarybų Sąjungoj, parašė eilę knygų apie Tarybų Sąjungą, aktyviai rėmė naują santvarką. Beria su savo draugais matyti norėjo diskredituoti tokius žmones.

Lenkija ruošiasi iškilmingai minėti Adomo Mickevičiaus sukaktį. Lapkričio mėnesį sukanka 100 metų nuo jo mirties.

Adomas Mickevičius gimė Lietuvoje. Jis buvo vienas iš puikiausių poetų, kovotojas

už Lenkijos ir Lietuvos išsivadavimą iš po caro jungo. Už tai jis buvo ir tebera gerbiamas kaip Lenkijoje, taip ir Lietuvoje.

Pietiniame Vietname vyksta sukilimas, kaip praneša francūzų žinių agentūra.

Keli šimtai milicijos ir žandarų pasitraukė į kalnus Balang apylinkėj.

Prieš juos siunčiama keli batalijonai kariuomenės. Nacionalistai susirėmė su Hoa Hoa religine sekta. 23 tos sektos narius užmušė ir daug sužeidė.

Pietinis Vietnamas pilnas visokių prieštaravimų.

TRUPINIAI

Nepriklausoma Lietuva sako, kad Amerika, norėdama atsakyti į Molotovo pasigyrimą, jog TSRS pralenkė Ameriką H bombų srityje, išsprogdino A bombą užkėlusį net ant 100 pėdų aukštumo stulpo.

Tur būt Molotovas tikrai pamatė šią bombą, taip aukštai iškelta.

Nepriklausomos Lietuvos korespondentas tvirtina, kad VLIKas dabar jau faktinai Amerikoje.

Reiškia, vis tolyn nuo Lietuvos, kurią jis "vaduoja".

Toji pati Nepriklausoma Lietuva rašo: "Kanada nugalėjo sovietiją". "Supartalyti visi rusų planavimai ir planai."

Gaila, kad J. Kardelis neturi didelių raidžių. Būtų ir Toronto Starą "subytines".

Tūlas Br. Abromonis rašo NL, kad vasario minėjimo vakarą buvo surengtas kitas pobūvis, kuriame buvo 150 tautiečių, o jų tarpe "ir Vasario 16 d. Šventei Rengti Organizacinio Komiteto Garbės narių, kurie nerado nei laiko, nei reikalo atvykti į Plateau salėje vykstantį minėjimą".

Ten buvę net ir "gerbiamej tautos veikėjų".

Ponui Br. Abromoniui reikėtų nepamiršti vasario 16 minėjime priimtą rezoliuciją apie "žmogaus teises".

Toronto Intelektualų Klubas suruošė Dr. A. Šapokos paskaitą "Lietuvos Rytų Sienos".

Kokias sienas Dr. Šapokas numatė, nežinau, bet Dr. Šapoko sieną yra Gore Vale Avenue.

Dr. Šapokas

Suomij
za pilną
Kinija.

Na, ir
tingo turė
Bet tai
Amerikos
Anglijos
Kaipgi
rią Ame
duoti Kin

Anglijo
savo uost
Suomijos
navimų,
plauktų.

Gi sen
lauja, kad
toji flotila

Užbloku
suimti laiv
Knowland

Matote,
ponai pas
ir pavėl
plaukas n
galvos!

Tuo tar
piratai iš
rankas. K
pasigausi
plaukia at

Ir, žino
padaryti.
puolę ir a
vų, vežan

Ir kodėl
sutverti,
O Amerik
apsauga,
Tačiau,
dai apsis
munistai

Colorad
natorius
niai moks
ir Dr. La
ti už tai,
šą įspėjin
rį iškelia
daromi t

dykumose
Prieš s
šiais met
mokslinink
sukeltas r
li būti pa

Jie sak
ir nėra m
ma, koki
jų karton
radioakty
rios su o
plaučius.

Apie t
2,000 mok
mas į JT
kiek yra
ir hidrog
dymų dar
tyvumo la
gas įkvėp
čioms kar
lininkai o
dar nėra

O tokie
Colorado

Pastabos

Suomijos laivas Aruba veža pilną krovinį gazolino į Kiniją.

Na, ir kas čia tokio ypatingo turėtų būti?

Bet taip nėra. Užsiuto visi Amerikos erštai, užsiuto ir Anglijos lordai.

Kaipgi! Juk tai prekė, kurią Amerika uždraudė parduoti Kinijai!

Anglijos vyriausybė įsakė savo uostams nesuteikti tam Suomijos laivui jokių patarimų, jeigu jis į juos įplauktų.

Gi sen. Knowland reikalauja, kad Amerikos Septyniotoji flotila tą laivą suimtų.

Užblokuoti Kinijos uostus, suimti laivą! — reikią sen. Knowland.

Matote, kokie jau dideli ponai pasidarė! Be jų žinios ir pavėjimo tuojuos nę plaukas negalės nukristi nuo galvos!

Tuo tarpu Čiang Kai-šeko piratai iš džiaugsmo trina rankas. Kaipgi! Jie tą laivą pasigausią! Tegul tik jis priplaukia arčiau!

Ir, žinoma, jie tą bandys padaryti. Nesykį jie yra užpuolę ir apiplėšę daugelį laivų, vežančių prekių Kinijon.

Ir kodėl ne! Plėšikai tam sutverti, kad būtų plėšikai. O Amerika duoda laivų ir apsaugą, užtarimą.

Tačiau, tie patys Knowlandai apsisukę reikią kad "komunistai veda agresiją".

Colorado valstijos gubernatorius sušuko, kad atominiai mokslininkai, Dr. Puck ir Dr. Lanier, būtų areštuoti už tai, kad jie padarė viešą įspėjimą apie pavojų, kurį iškelia atominių bombų daromi bandymai Colorado dykumose.

Prieš sprogdinant šeštąją šiais metais A bombą, tie du mokslininkai pareiškė, kad sukeltas radioaktyvumas gali būti pavojingas žmonėms.

Jie sako, jog nėra ištirta ir nėra mokslininkams žinoma, kokią žalą žmonėms ir jų kartoms gali atnešti tos radioaktyviosios dulkės, kurios su oru įkvėpuojamos į plaučius.

Apie tą pavojų kalba ir 2,000 mokslininkų atsikreipimas į JTO, kad būtų ištirta, kiek yra leistina atominių ir hidrogeninių bombų bandymų daryti. Koks radioaktyvumo laispmis yra pavojingas įkvėpavusiam ir būsiančioms kartoms. Patys mokslininkai dar to nežino, tas dar nėra ištirta.

O tokie bukapročiai, kaip Colorado gubernatorius E.

Lucio Agostini, kompozitorius ir konduktorius, kurio programa ant radio girdima kas savaitę po užvardinimu "Appointment with Agostini".

Ką Kiti Rašo

"Nesusipratimai" Pas Buržuazinius Nacionalistus

Lietuviškuose buržuaziniuose nacionalistuose, — tūli juos vadina kryžiokais, — kova nesušvelnėjo, o eina aštryn.

Tautininkai, kaip žinia, įkūrė savo fondą "Lietuvai laisvinti" ir už tą fondą smarkiai agituoja Dirva. Faktinai, Dirva šiandien tapo tautininkų organu — ten rašo ir V. Rastenis, buvęs didžiulis Smetonos ricorius.

Vienybė, atrodo, sėdi ant tvoros. Tiesa, Tysliava pasisakė už vlikinius, bet jie leidžia savo bendradarbiams vlikinius kandžioti.

Social-demokratų lyderis S. Kairys-Kaminskas, Grigaitis ir Ko. griežtai stovi už Vliką. Klerikalai taipgi. Vadinasi, socialdemokratai džiaugiasi klerikalų žygiais, net ir maldomis, o pastarieji — social-demokratų.

Kuo visa tai baigsis, nieks tikrai nežino. Užtenka priminti, kad šiandien pas juos eina peštynės, — peštynės tarp tautininkų iš vienos pusės ir klerikalų-socialdemokratų — iš kitos.

Štai, ką rašo apie Vliką ir savuosius Dirva:

"Per dideles pastangas Vlikinių grupių susirinkime šiaip taip buvo priimta rezoliucija, kurioj apgailėstaujamas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo įsteigimas ir

C. Johnson nori areštuoti jiems burną užčiaupiti.

Ir atrodo, kad tokių gaivalų kontrolėje randasi visas Amerikos A ir H bombų biznis.

O tas dar kartą įrodo, kodėl visi žmonės turi energingai ir karštai protestuoti prieš A ir H bombas.

raginama bendriniam Lietuvos laisvinimo reikalams aukoti tik per Tautos Fondo kanalus.

"Diskusijose buvo pripažinta, kad fondus visi gali turėti ir naudoti juos taip, kaip jie supranta esant geriausia. Tik tas nepriklausomybės vardas negerai. Nepriklausomybė esanti visų, todėl jo negalinti savo fondui prikergti viena ar tik kelios grupės.

"Bet, jei nepriklausomybė visų, tai ir tauta visų. Kaip gi su Tautos Fondu? Juk jis yra naudojamas tik Vlikui išlaikyti, o Vlike nėra visi.

Anot K. Bielinio, 'esam užsidarę kevale, kitų neįleidžiam'!

"O vienybininkų atstovas dar daugiau išaiškino. Jis įrodinėjo, kad iš Vliko kokio nors veiklumo nėra ko ir reikalauti, nes vistiek negi jis Lietuvą išlaisvins. Sako, yra kiti, galingesni veiksniai, kurie, jei laisvins, tai ir išlaisvins. Vlikas, anot jo, reikalingas tik kaip lietuvių vienybės simbolis.

"Jeigu taip, tai tada kuriems galams iš viso reikia išlaikyti Vliką? Juo labiau, kaip drįstama naudoti jo išdui Tautos Fondo vardas! Nieko išlaisvinimo tikslu neveikiantį simbolį galima paprasčiau ir pigiau išlaikyti. Visas vargas, kad faktiškai Vlikas nebėra vienybės simbolis, o greičiau atvirkščiai!

"Nevienybę į visą visuomenę Vlikas skiepyte įskiepijo savąją pažiūrą į visuomenės ir veiksmų konsolidaciją. Visuomenės konsolidacijos jis praktikoj neprisiileidžia nė iš tolo, nors apie ją kalba. Veiksmų konsolidacijos — juo labiau. Dėl to visuomenė yra suskaldyta ir Vlike beliko tik bendrinis vardas, bet nėra bendrinio darbo."

Prie ko šie spygų rodimai vieni kitiems tuos ponus prives, mes nežinome ir nepaisome! — Laisvė.

Grįžo į Savo Seną Kaijį

Savo gyvenimo saulėleidy Churchillas pakrypo prieš bombastikos. Jis pradėjo mosikuoti vandenilio bomba. Kol kas ne savąja, bet

ŠYPSENAS

Dėl Persitikrinimo

Barzdaskutys turėjo eilę nepasisekimų: keliose vitose įpiovė. Žmogus, kuriam tas viskas atsitiko, paprasčiaus barzdaskutį vandens.

"Nesakyk, kad tamsta manai apalpti?" klausia barzdaskutys.

"Ne", atsakė žmogus, "aš tik noriu persitikrinti, ar dar laikysis vanduo burnoje".

Jam Kitas Dalykas

Tie žemi pažymėjimai, kuriuos tu gavai mokykloje, išrodo labai prastai," pastebėjo tėvas sūnui. "Aš esu tikras, kad kaimynų Robertas negauna C ir D pažymėjimų".

"O ne, tėveli, bet jis yra kitoks. Jo tėvai labai gudurūs".

Tik Pabandyk

"Tai tu netiki, kad moteris yra dinamitas?"

"Netikiu."

"Na, tai pabandyk numesti vieną."

amerikine. Apie smogiamąją jėgą hidrogeno bombos jis žina daugiau negu kas kitas ir ta smogiama jėga yra Amerikos rankose. Tarybų Sąjunga esanti atsilikusi. Žinoma, tai tik spekuliacija. Bet kodėl Churchillas pasirinko šį momentą užakcentavimui hidrogeniškos bombos galios?

Jis mano, kad visos suinteresuotos valstybės užgirs Paryžiaus sutartis ir tuomet štosis Wehrmachtas. Bomba ir Wehrmachtas, jei neišgąsdins, tai sulaukys Tarybų Sąjungą. Tuomet Churchillas, nulipęs nuo savo aukšto sosto teiks ištiesti ranką Bulganinui! Jis, veikiausia, mano, kad apie tą laiką jis turės ir savąją vandenilio bombą.

Savo bombastiška kalba Churchillas nori paveikti ir Darbo Partiją. Tegul ir darbiečiai pamato, kaip jis galingas po amerikinės bombos ženklų.

Iš Londono vakar pranešė, kad Churchillas rengiasi iškirsti šposą, paskelbdamas rinkimus į parlamentą šį pavasarį. Rinkimai į parlamentą turėtų įvykti tik sekančių metų rudenį. Churchillas, betgi, mano, kad šį pavasarį sąlygos laimėti rinkimus torių partijai būtų daug geresnės. Jis su savo toriais bijosi, kad iki sekančių metų ekonominė padėtis gali pablogėti. O antra vertus, jis įsikalbėjo sau, kad darbiečiai

(Pabaiga ant 8 pusl.)

Kylant į Padanges

Atliktas Kriukis

Dvidešimtas amžius eina Pilnas technikos stebūklais, Ir gyvenimą mums maino Nesapnuojamais pabūklais.

Kyla progresas žmonijos, Tartum koks sparnuotas paukštis, Jau skrajoti nieks nebijo, Viskas kyla jau į aukštį.

Stratosferon daug kas skraido, Lėkė orlaiviais toliausia, Bet dabar, kaip iš pavydo, — Oru gyvuliai keliausią...

Kils į aukštį kiaulės, jaučiai, Avys, karvės, sviestas, pienas, Kumpiai, dešros, steikas, plaučiai... Nepasieksim jų nei vienas.

Mes galėsime tik žiūrėti, Kaip aukštai tas viskas kabo; "Aisbaksin" nereiks jų dėti, Ir nereiks daugiau nei ledo.

Taip jau ponų patvarkyta, Kad pakelti maisto kainą, Ir jau matome kas rytą, Kaip į aukštį viskas eina!

Kuomet šitai į padanges Mūsų maistą emė leisti, Kai ten viskas išsidangins, — Žemę reiks ir mums apleisti...

Z. J.

N. S. Chruščiovas Apie Koegzistenciją

Vasario pradžioje Maskvoje amerikiečiai žurnalistai V. R. Hearstas, Kingsbury Smith ir F. Koniff turėjo pasikalbėjimą su TSRS Komunistų Partijos sekretorium N. S. Chruščiovu. Tarp kita ko, jie kalbėjosi ir apie koegzistenciją (subuvimą). Žemiau telpa jų pasikalbėjimas tuo klausimu. — Red.)

Kingsberis Smitas toliau sako, kad, jo nuomone, Amerikos vadovai neturi noro primesti savo valią Tarybų Sąjungai arba iš jos ko nors reikalauti prievarta. Jie labiau už viską nori taikos ir draugystės su Tarybų Sąjunga.

Herstas priduria, kad nei Amerikos konstitucijoje, nei žymių Amerikos vadovų bei mąstytojų kūriniuose nėra nieko panašaus į Lenino ir Markso mokymą apie tai, kad dvi sistemos nesuderinamos, kad viena iš jų turi žūti. Tai vienas iš tų klausimų, kurie kelia nerimą amerikiečiams, nes jie mano, jog ilgalaikiai Tarybų Sąjungos planai yra šio mokymo atspindys.

N. S. Chruščiovas pastebi, kad jėgos pozicija ir silpnumo pozicija tai, žinoma, skirtingi dalykai. Tarybiniai žmonės pripažįsta, jog kiekviena šalis turi teisę ir privalo galvoti apie savo saugumą bei sudaryti tokias ginkluotąsias pajėgas, kurios garantuotų jos saugumą. Bet tai yra jėgų pusiausvyra, apie ką kalbėjo Kingsberis Smitas. Tuo tarpu Čerčilis, o vėliau Dalesas iškėlė lozungą dėl politikos vykdymo "iš jėgos pozicijos". O tai reiškia, kad viena pusė nori diktuoti savo valią kitiems, nori būti stipresnė už kitus. Tokioje politikoje slypi rimti pavojai. Jeigu viena pusė didina savo jėgas, tai ir kita pusė priversta daryti tą pat, kas atveda tik į tai, kad atmosfera vis labiau įkaista. Jis, Chruščiovas, mano, kad politika "iš jėgos pozicijos" yra ydinga politika, nes joje slypi naujo karo sukėlimo pavojus.

Kai dėl pastabos apie tai, kad po karo JAV demobilizavosi, o Tarybų Sąjunga to nepadare, tai jis, Chruščiovas, norėtų, pirma, nurodyti, kad jeigu Amerikos nuostoliai praėjus kare skaičiuojami dešimtimis tūkstančių žmonių, tai Tarybų Sąjungos nuostoliai skaičiuojami milijonais. Ką tai rodo? Tai rodo, kad visa Tarybų Sąjunga, visa šalis buvo mobilizuota karo metu. Pasibaigus karui, tarybinės ginkluotosios pajėgos buvo demobilizuotos. Buvo palikta tik tai, kas reikalinga šalies saugumui.

Jeigu vadovausimės realiais faktais, tai jie nepatvir-

tina teigimo, kurį padarė Herstas ir kurį neretai daro kiti Vakarų veikėjai, kad Tarybų Sąjunga paliko didesnes ginkluotąsias pajėgas, negu Vakarai, ir kad šios ginkluotosios pajėgos sudarė grėsmę.

Tarybų Sąjunga nenorėjo kenkti savo sąjungininkams kovoje su hitlerizmu. Yra žinoma, kad prieš penkerius metus JAV buvo mažiau mobilizuotos, negu dabar. Jeigu Tarybų Sąjunga norėtų užpulti Vakarų, tai, požiūriu tu, kurie mano, jog reikia užpulti patogiausiu momentu, ji būtų turėjusi tai padaryti tuomet. Tačiau Tarybų Sąjunga to nepadare. Kodėl? O todėl, kad Tarybų Sąjunga — taiki šalis, todėl, kad tarybiniai žmonės yra nusistatę prieš karą, nors jie gins savo šalį, jeigu ją užpuls, ir galima neabejoti, kad jie padarys visa, kas reikalinga, kad sutriuškintų užpuolikus. Apie tai kalba istorijos patyrimas.

Kai dėl lendlizo klausimo, tai negalima neigti, kad lendlizas suteikė žymią pagalbą karo metu. Būtų neteisinga tai neigti. Bet jis, Chruščiovas, norėtų priminti savo pašnekovams, kad Tarybų Sąjunga mokėjo krauju už lendliza. Joks auksas, jokios prekės negali apmokėti to kraujo, kurį pralėjo tarybinė liaudis kovoje už bendrąjį reikalą. Savo buvusiems amerikiniams bendros kovos prieš hitlerinę Vokietiją partneriams tarybiniai žmonės gali pasakyti, kad jie pasiaukojančiai ir sąžiningai kovėsi prieš bendrąjį priešą ir iškovojo pergalę.

Apie "Maršalo planą" jau buvo daug kalbėta. Tarybiniai žmonės buvo ir yra tos nuomonės, kad "Maršalo planas" turėjo politinius tikslus, kad juo buvo mėginama materialinės pagalbos priedanga įvesti kontrolę kitoms šalims, pajungti jas. Bet jeigu tai buvo galima pasiekti Graikijos arba kurios nors kitos šalies atžvilgiu, tai Tarybų Sąjunga neatidavinėjo ir niekuomet neatiduos savo nepriklausomybės už dešrą arba kitas prekes.

Dabar taikaus kapitalistinės sistemos ir socialistinės sistemos sambūvio klausimu. Sambūvio klausimas yra, suprantama, labai svarbus klausimas. Tas faktas, kad

mūsų laikais tuo pat metu egzistuoja kapitalistinė Amerika, kapitalistinė Anglija ir kitos kapitalistinės šalys, iš vienos pusės, o iš kitos pusės, egzistuoja Tarybų Sąjunga, Kinijos Liaudies Respublika ir kitos liaudies demokratijos šalys, kuriose liaudies ūkis vedamas socialistiniais pagrindais, kalba pats už save. Mes visi, pažymi N. S. Chruščiovas, gyvename viename žemės rutulyje, ir mes neturime kur nuo jo pasitraukti. Jūs nusistatę prieš komunizmą ir socializmą, mes — prieš kapitalizmą. Mes kuriame ir vystome savo ūkį socializmo principais. Jūs norite, kad ūkis būtų kuriamas kapitalistiniais principais. Mes į tai sakėme ir sakysime: kurkite sau į sveikatą, bet netrukdykite mums. Padėtis susiklostė taip, kad pasaulyje vienu metu egzistuoja dvi sistemos. Jūs, gal būt, tai priskirsite dievo valiai. Mes manome, kad tai istorinio vystymosi rezultatas. Jū manote, kad kapitalizmas nepajudinamas, kad ateitis priklauso kapitalistinei santvarkai. Mes, iš savo pusės, manome, kad komunizmas nenugalimas ir kad ateitis priklauso komunistinei santvarkai. Tai — du priešingi požiūriai.

Kur gi išeitis iš šios padėties? Kai kurie pernelyg dideli karštuoliai mato išeitį kare. Bet tai kvaila išeitis. Sekdami didžiojo Lenino priesakais, mes esame už ilgą, taikų dviejų sistemų sambūvį, tai yra manėme ir manome, kad šios dvi sistemos gali gyventi drauge ir nekariauti.

Jeigu paklaustų, kaip ilgai gali trukti šis sambūvis, tai reikia pasakyti, kad tai priklauso nuo istorinių sąlygų, nuo istorinio vystymosi. Tarybinis žmonių nuomone, viena tauta negali primesti kitai tautai savo valstybinės santvarkos. Jeigu amerikiečių tauta verčiau norės gyventi kapitalistinėmis sąlygomis, tai taip ir tebūnie, niekas jai to neims trukdyti. Aš, kaip komunistas, sako Chruščiovas, pritariu komunistams. Mano pašnekovai pritaria kapitalistams, juk jie ir patys kapitalistai. Vis dėlto mes taikiai kalbamės. Jeigu tat galima už šito stalo, tai jė, Chruščiovo, nuomone, tat galima ir santykiuose tarp dviejų sistemų — kapitalistinės ir socialistinės.

Herstas pažymi, kad diplomatiniam plane TSRS ir JAV visą laiką yra viena greta kitos Suvienytųjų Tarybų Organizacijoje.

N. S. Chruščiovas su tuo sutinka ir toliau sako, kad jo pašnekovai, žinoma, mano, jog kapitalizmas nugalės. Tarybiniai žmonės mano, kad nugalės komunizmas. Kada tai įvyks — nežinoma.

Šundaktariai

Pranys Alšėnas yra labai atviras žmogus. Jis savo širdies skausmų neslepia. Ką jis jaučia, tą ir palieja ant balto popierio. Tėviškės Žiburiose jis sako "Vargas tau, pasauli..." ir verkia:

"Raudonasis vėžys ėda tavo kūną ir kankina kančių agonijoj. Deja, neatsiranda chirurgo, kuris tą vėžį išpautų, nei gydytojo, kuris nors skausmus sumažintų. Šundaktarių, tiesa, daug yra, betgi šiūlo raudonąjį vėžį gydyti burtais, užkalbėjimais, žolelėmis..."

Persistatydamas gudresniu už visus diplomatus, toliau Pranys pamokslauja:

"Vakariečių galvojimas ir jų sovietinio režimo supratimas daugeliu atveju prilygsta vaikiškam galvojimui. Su raudonaisiais jie kalba, derasi, važinėja iš konferencijos į konferenciją, ieškodami problemų išsprendimo kelių, tarytum lygūs su lygiais..."

O tai vis niekai. Girdi:

Jeigu kalbėti apie būsimąjį JAV išsivystymą, tai tai priklauso nuo pačios amerikiečių tautos, ir niekas už amerikiečių tautą negali išspręsti šio klausimo. Caras Nikalajus II prieš dešimt metų iki Spalio revoliucijos, tur bti, manė, kad jo sostas nepajudinamas, kad jis išsilaikys amžinai. Tuo tarpu po dešimties metų jo neliko nė žymės, ir ne Amerikos, o kaip tik Rusijos darbininkai ir valstiečiai nuvertė Rusijos carizmą. Kas žino, kaip vyks įvykiai kitose šalyse, pavyzdžiui, Jungtinėse Amerikos Valstijose. Amerikoje yra galinga darbininkų klasė, ir ji anksčiau ar vėliau pakels savo balsą. Bet klausimo, kokia santvarka nugalės Jungtinėse Amerikos Valstijose, išsprendimas priklauso amerikiečių tautai ir tik amerikiečių tautai.

Jam, Chruščiovui, atrodo, kad Amerikos politiniai veikėjai visa tai puikiai supranta, bet neteisingai aiškina sambūvio principą, kad sukeltų amerikiečių nuotaiką prieš TSRS ir pamėgintų juos įtikinti, jog Tarybų Sąjunga norinti karo. Tai šmeižtas prieš Tarybų Sąjungą. Tarybiniai žmonės yra už ilgalaikį dviejų sistemų sambūvį.

Kingsberis Smitas pažymi, kad Amerikos žmonininkams atrodo, jog Amerikos darbininkų klasė labai dažnai kečia savo balsą, reikalaujama padidinti darbo užmokestį.

Herstas priduria, kad darbininkai kelia savo balsą kiekvieno streiko metu.

N. S. Chruščiovas sako, kad tai, žinoma, amerikiečių tautos vidaus reikalas.

"Nūdienį pasaulį gelbėti ir gydyti iš baisios ligos reikia radikaliomis priemonėmis, bet ne tuščiažodžiu, konferencijomis, taikaus sugyvenimo ieškojimu ir pan.

"Vėžys tepagydomas tik chirurgo peiliu. Jokie vaistai, tuo labiau užkalbėjimai arba įvairios žolelės, toli gražu nepagelbės. Komunizmą pasaulyje reikia sunaikinti, kaip tą vėžį — išpauti. Tai vienintelis kelias pasauliui išgelbėti iš jo globos ir nashrų."

Labai storai pasakyta. Bet pasakyti lengva, o padaryti — visai kas kita. Pats Pranys, nežiūrint visos "išminties" ir "drąsos", tikriausiai nešų kudašų palus pasikėlęs, jeigu jam pačiam reiktų stoti prieš tą "vėžį" ir dar su peiliu rankoje. Ar ne faktas, kad jis sykį jau dūmė į vakarus ir atsidūrė net Kanadoje.

Rimtai kalbant, komunizmas juk neserga. Jei jis sirgtų, tai nereiktų pulti į desperaciją dėl jo. Ateis laikas — pakratys kojas. Serga kapitalizmas. Jį ėda vėžys. Štai kam reikia operacijos.

Jūs visi "gydytojai" esat tiktai šundaktariai; nes jūs nematot, kad kapitalizmas serga. Jūs nežinot, kaip jį pagydyti. Ar galima pagydyti žmogų, kurs serga vėžiu, sunaikinant kitą, jauną ir sveiką žmogų? Taip ir jūs norit padaryti: sunaikinti sveiką, energingą komunizmą. Juk jeigu ir pavyktų paplukdyti pasaulį kraujuose, paversti viską dulkėmis, kapitalizmo sveikata nei kiek nepagerės. Priešingai, dar pablogės.

Tokia "gydytojai", kaip Pr. Alšėnas, neverti nei šundaktario titulo, nes jie nežino, kas ištikrųjų serga.

Serga ne tik kapitalizmas, imant aplamai, bet ir Lietuvos "vaduotojai". Patys Tėviškės Žiburiai dėjuoja:

"Tai buvo bene pernai, o gal jau užpernai... Buvo paskelbta, kad visi mūsų veiksnių taršai, konferavę, susirašinėję per vandenyną ir pagaliau susitarę, kaip toliau busią tvarkomi informacijos reikalai. Jei ne klytu, buvo sutarta, kad visi dirbsią, bet centre viso darbo tai bus Liet. Laisvės Komitetas. Susitarta, tai susitarta, bet vaisių, deja, nesimato. Visiška nieko. O manome gi, kad artėja priešpriešinamųjų įvykių."

"Daug kas dažnai prisimindavo, jog mūsų užsienio informacijoje yra vienas didelis minusas, kad mes niekaip nesiryžtame, neapsisprendžiame dėl atstatymo Lietuvos valstybės sienų. Vieni čia mano busią

Fašis
tais sta
sluoksn
laiką ar
vivaldy
be palic
rios kla
mis faš
priverst
valdybi
nio seir
pavertė
m. viet
tymu,
muose,
tik suk
žiaus p
svs rink
menys,
mendar
darytai
iš kiek
žiaus-c
sifikaci
laujam
cenzo -
valsčiu
žiau k
mokėti
arba ž
arba p
pajam
arba b
toju, a
tąjį b
mokslą

Tuo
buržuaz
kimuos
giau ka
sių pili
menės,
kiški š
ma m
džiui, i
miesto
j saviv
šus 193
ta tik
tūksta
suaugu
kėjų s
tik 4,3
tančių
suaugu
jų sar
1,708 a

Tači
botą r

tikslia
kad ge
Visi su
siekti
bet ka
niją ku
sidoaro

Jei
gaus k
palieka
aišku.

Visa
duodat
juoko.

Iš pe
vysit.

Kaip Vykdamo Rinkimai Buržuaz. Valdant Lietuva

J. BULAVAS

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Narys

(Tęsa)

Fašistinės diktatūros metais stambiosios buržuazijos sluoksniai iš viso bandė ilgą laiką apsieiti be seimo ir savivaldybių rinkimų. Tačiau be paliovos vykstančios aštrosios klasių kovos aplinkybėmis fašistinė valdžia buvo priversta organizuoti savivaldybių, o paskui ir fašistinio seimo rinkimus, kuriuos pavertė tikra komedija. 1931 m. vietos savivaldybių įstatymu, savivaldybių rinkimuose turėjo teisę dalyvauti tik sukakusieji 24 metus amžiaus piliečiai. Neturėjo teisės rinkimuose dalyvauti asmenys, priklausę karo komendantato sustabdytai ar uždarytai organizacijai. Be to, iš kiekvieno rinkėjo, be amžiaus cenzo ir politinių klasifikacijų cenzo, buvo reikalaujama sėsulumo ir turto cenzo — išgyventi duotame valsčiuje ar mieste ne mažiau kaip vienerius metus, mokėti nekilnojamojo turto arba žemės, arba prekybos, arba pramonės, arba amato pajamų ir kitus mokesčius, arba būti valstybės tarnautoju, arba baigusiam aukštąjį bei specialų vidurinį mokslą.

Tuo būdu nuo dalyvavimo buržuazinių savivaldybių rinkimuose buvo nušalinta daugiau kaip pusė visų suaugusių piliečių — kaimo varguomenės, vadinami nesavaranikiški šeimos nariai, visų pirma moterys ir kt. Pavyzdžiui, iš 60 tūkstančių Kauno miesto suaugusių gyventojų į savivaldybės rinkėjų sąrašus 1931 metais buvo įtraukta tik 26 tūkstančiai; iš 12,5 tūkstančių Panevėžio miesto suaugusiųjų gyventojų į rinkėjų sąrašus buvo įtraukta tik 4,3 tūkstančiai; iš 6 tūkstančių Marijampolės miesto suaugusiųjų gyventojų į rinkėjų sąrašus buvo įtraukta tik 1,708 asmenys ir t.t.

Tačiau ir pagal šitaip apribotą rinkimų teisę tiesiogiai

tiksčiau toli siekti, kiti mano, kad geriau kuklesniais būti. Visi sutinkame, kad turime siekti visų lietuviškų žemių, bet kai reikia konkrečią liniją kur praveisti, taip ir pasidaro nebeaišku.

Jei čia ne sergančio žmogaus kliebėjimas, tai... lai palieka nepasakyta, ir taip aišku.

Visa nauda iš jūsų ta, kad duodat žmonėms gražaus juoko.

Iš pelų, vyrai, virvės nenuvysit.

niu balsavimu buvo renkamos tik valsčių ir miestų savivaldybių tarybos. Į valsčių tarybas atstovai buvo renkami vadinamuose kaimo "kriuvilių" susirinkimuose viešu balsavimu, dalyvaujant ir rinkimus prižiūrint policijos valdininkams. Dėl šios priežasties valsčiaus savivaldybės tarybos susidėdavo iš viršaičio ir seniūnų, šių tipiskų buožijos atstovų. Apskričių savivaldybių tarybos buvo renkamos ne gyventojų, o valsčių tarybų, tai yra netiesioginiai. Praktiškai jos iš viso nebuvo renkamos, o apskrities viršininko skiriamos iš antraeilii miestų ir valsčių tarybų atstovų tarpo, pirmoje eilėje iš viršaičių ir burmistrų. Gi joms vadovavo apskrities viršininkas.

Nežiūrint aukščiau minėtų didžiausių rinkiminių suvaržymų ir specialiai įvairiais cenzais atsijotos vietos savivaldybės tarybų sudėties, fašistinė valdžia žiūrėjo į jas su tam tikru nepasitikėjimu. Dėl tos priežasties, pavyzdžiui, Kauno miesto tarybos trečiąją dalį skirdavo ministrų kabinetą. Be to, vidaus reikalų ministras turėjo teisę pats tiesiog bei per jam pavaldžius apskričių viršininkus panaikinti vietos savivaldybių nutarimus ir jas paleisti bei skirti ir atleisti burmistrus, viršaičius, jų padėjėjus ir seniūnus.

Buržuazinis vietos savivaldybių rinkimų įstatymas buvo 1936 metais taip pat panaudotas ir renkant seimą. Pasiliko visi jame numatyti rinkėjams cenzai — amžiaus, politinių kvalifikacijų, turčinės padėties ir kiti. Be to, tik fašistinės apskrities savivaldybės turėjo teisę išstatyti kandidatus į buržuazinio seimo vadinamus "tautos atstovus", kurie turėjo būti priimtini apskrities viršininkui ir apie kurių "tinkamumą" turėjo nuspręsti fašistinių vadeivų paskirtoji vyriausioji rinkimų komisija. Tokiu būdu nė vienas darbininkas, nė vienas darbo valstietis negalėjo būti renkamas. Be šios daugybės suvaržymų, buržuaziniai nacionalistai skelbė, kad už "tautos atstovus" balsuoti "kiekvieno rinkėjo pareiga". Nebalsavęs rizikavo netekti darbo ir patekti policijos "įtariamų asmenų" įskaiton. Bet visos šios policinės priemonės bei teroras neišgąsdino Lietuvos darbo žmonių. Vykstant rinkimams į fašistinį seimą, už vadinamuosius "tautos atstovus" nė

vienoje rinkimų apygardoje nebuvo paduota daugiau kaip 30 procentų balsų, neskaitant to, kad dauguma piliečių rinkimus iš viso boikotavo. Lietuvos darbo žmonės, Komunistų partijos vadovaujami, atkakliai kovojo už tikrą liaudies valdžią, už socialistinę demokratiją. Ši ilgametė kova 1940 metais buvo apvainikuota darbo žmonių pergale.

Antiliaudinius buržuazinės Lietuvos rinkimų įstatymus, kuriuos sukūrė ir puoselėjo visos buržuazinės partijos, Lietuvos darbo žmonės, Komunistų partijos vadovaujami, nušlavė į šiukšlyną kartu su visa išnaudotojiška santvarka. Lietuvos darbo žmonės, padedant broliškoms tarybinėms tautomis, sukūrė Lietuvoje tarybinę visuomeninę ir valstybinę santvarką, kuri yra darbo žmonių santvarka. Tarybų Lietuvos darbo žmonės naudojami visomis demokratiškiausiomis pasaulyje Tarybinės Konstitucijos teisėmis.

Dabar lietuvių tauta, pasi-

Dr. Malcolm Bersohn, 29 metų amžiaus amerikietis, kurs buvo įkalintas Kinijoje kaip Intelligence Service agentas. Jis nesigina, kad jis buvo šnipas.

naudodama savo didžiosiomis teisėmis, renka į valstybinės valdžios valdymo organus geriausius darbo žmones, visiškai atsivadavusius liaudžiai, komunizmo reikalui.

Gamta ir Žmonės

Man prisimena mano geras draugas Gruodis, kurį nelaba liga išskyrė iš gyvųjų tarpo sulaukus vos 55 metų amžiaus. Gruodžiai buvo abudu darštūs žmonės, energingi, taupūs. Susikūrė tinkamą gyvenimą ne sukybėmis, bet savo darbu. Bet liga pakirto jo gyvybę, išskyrė jį, suardė šeimą, neleido pasidžiaugti savo darbo vaisiais.

Gruodis yra tik vienas iš daugelio, kurie apleidžia savuosius pačiame gyvenimo žydėjime.

Dabar pasižiūrėkime į obelį. Pavasarį apsidengia žiedais. Paskui pradeda augti obuoliukai. Bet ar visi užauga? Ne. Vieni nukrinta vos užsimezge, kiti kiek didesni, o daugelis nukrinta prieš pat išnokstant. Į rudenį ant obels matyti tik keli obuoliai. Tik keli sulaukia savo pilniausio subrendimo. Tik keli išgyvena visą savo gyvenimą.

Koks puikus palyginimas tarp žmonių ir obuolių.

Bet išmaningas sodininkas gali pakeisti obels vaizdą. Panaudodamas tam tikrus skysčius, apipurkdamas žiedus ir jaunus obuolius, sodininkas sulaukia obuolių gedimą, apgina nuo visokių kirminų, ir tokiu būdu užaugina obuolių tiek, kad net obels šakos linksta, kad jie visi prinoksta.

Ar negali būti toks sodininkas dėl žmonių apsaugos? Gali. Žmogus šiais laikais dėl apsaugojimo nuo įvairių ligų, kurios skina jaunus žmones iš gyvųjų tarpo. Bet

žmogus taip nedaro.

Ar galėtum, brangus skaitytojau, pasakyti, kiek mūsų šalis skiria žmonių apsaugai? Labai mažai. Jei ne tam tikrų institutų iniciatyva, jei ne žmonių aukos, sveikatos reikalas būtų visai apleistas. Tuo tarpu valdžia skiria vystymui žmonių žudymo instrumentų šimtus milijonų dolerių. Ginklų dauginimui ir kitiems karo reikalams skiria milijonus dolerių. Tad ir nedyvai, kad mes neturime užtekinai apsaugos nuo įvairių ligų.

Kas kaltas? Pėsitikirinkime save. Ar nebūsime mes patys kalti? Ar nenorime mes, kad kas kitas pasirūpintų mumis? Gal mes bijome pirštą pajudinti savo reikalais. Mes tik plėšiame, tik lupame, kad juodai dienai turėti, o tuo tarpu nei netaisome, kad tos juodos dienos mes nesulauksime, kokia nors nelaba liga pakirs mus pirma to.

Jei mes visi būtume susipratę, veiktume organizuotai, tai turėtume tą sodininką, kuris saugotų mūsų sveikatą. Sulauktume gražaus prinokimo. Gyvenimas būtų tikresnis. Jei sveikata būtų, nebaisi būtų ir senatvė.

Jei mūsų broliai ir sesės krinta kaip tie nenunokę obuoliai, tai mes visi esame už tai kalti patys. Tai mūsų nesusipratimas.

Kasdien girdime po kelius kartus apie vėliausius ginklus, apie visokias bombas, apie bakterijas ir kitokius mirties pabūklus. Vis tai krikščionybės ir civilizacijos

Ivairenybės

Kartą prancūzų rašytojas Gi de Mopasanas užėjo į karo ministeriją. Jos koridoriuje stovėjo sargybinis, išpėjas visus interesantus, kad prie sienos negalima prisitarti. Išgirdęs tokį draudimą, Mopasanas nustėjo ir, patekęs pas ministrą, paklausė jo, kodėl prie plikos sienos pastatytas sargybinis.

— Aš pats apie tai niekuomet negalvočiau, — atsakė ministras. — Vis nebuvo laiko sužinoti.

Ir čia pat, dalyvaujant rašytojui, jis iškvietė sargybos viršininką. Pastarasis pasakė, kad sargybos postas įsteigtas labai seniai, o daugiau jis nieko nežinaš. Paklausė kitų tarnautojų — niekas nepaaiškėjo. Pagaliau iškvietė seną archyvarą.

Pasirodė, kad prieš 70 metų koridoriuje buvo išdažytos sienos. Tuometinio ministro žmona, eidama pas vyrą, dažais išsitemė suknelę. Ministras įsakė pastatyti sargybinį, kuris turėjo įspėti, kad niekas neprisiartintų prie išdažytų sienų. Slinko metai, keitėsi vyriausybinių kabinetų. Sienos dažai seniai išdžiūvo, bet sargybiniai taip ir liko bestovę ir nieko nesaugą...

Panaši istorija įvyko caristinėje Rusijoje. Tarp daugybės sargybos postų, skirtų apsaugoti žiemos rūmus, vienas buvo pastatytas sodo centre. Aplink nebuvo nieko svarbaus, ką reikėtų saugoti, bet į tai niekas nekrepė dėmesio.

Tiktai 1917 metais, kai Petrogrado proletariatas paimė žiemos rūmus, naujasis jų komendantas susidomėjo nereikalingu sargybos postu. Iš sargybos dienoraščio paaiškėjo, kad tą postą įsteigė Jekatarina II, kuri vaikščiodama sode pastebėjo išsiskleidusią rožę. Bijodama, kad jos nenulaužytų, carienė įsakė pastatyti sargybą. Jos įsakymą nedelsiant įrašė į sargybos dienoraštį, ir nuo to laiko sargybiniai dieną iš dienos vis saugojo seniai nesamą rožę.

(Švyturys)

ir laisvės gynimui, komunizmo sunaikinimui. Bet kokia čia krikščionybė, kokia civilizacija, jei žmogus nori šimtus milijonų žmonių sudeginti hidrogeno bombomis, kad priversti kitus gyventi taip, kaip jam patinka?

Geriausiai mes pasitarusime krikščionybei, civilizacijai ir laisvei, o taip ir savo gerovei, jei mes vis stovime į taikos judėjimą. Tik taika gali būti vadinama civilizacija.

J. Indriunas

Montrealo Žinios

Unijos Diskusuoja Trečios Partijos Reikalą

Kvebeko provincijos Federation of Industrial Union (CCL-CIO) savo provincialėje konferencijoje jau pereinamais metais pakėlė klausimą, kad šioj provincijoje reikėtų įsteigti trečią politinę partiją, kuri daugiau rūpintųsi darbo žmonių visuomeniniais reikalais ir griežtai skirtųsi nuo Liberalų ir National Union (Duplessio) partijų, bet taipgi kitokią ir negu CCF. Šios unijos, nors afiliavusios į Canadian Congress of Labor (CIO), bet Kvebeko provincijoje sudariusios minėtą federaciją, kuri daugiau koncentruojasi šios provincijos skirtingais reikalais.

Kadangi šį pavasarį ruošiamasi vėl prie konvencijos, tai Veikiančioji Taryba rimtai svarsto suorganizavimą nepriklausomos politinės

partijos ir ruošia konkrečius pasiūlymus ateinančiai konvencijai.

Pripažino Uniją Atstovanti Popieros Darbiai.

Šiomis dienomis pranešta, kad Kvebeko Darbo Santykių Komisija pripažino legalę agentūra United Brotherhood of Carpenters and Joiners of America (AFL-TLC) uniją atstovauti apie 5,000 darbininkų, kuri dirba Anglo-Canadian Pulp and Paper Mills, Forestville, Que., miestelyje.

Pakėlė Pervaziavimą

Montrealo apylinkėje, kur darbininkai važinėja traukiniais į darbą ir atgal, Board of Transport Komisijai leidus, gelžkelių kompanijos pakėlė nuo kovo 25 d. mokėti 15 procentų.

Gelžkelių kompanijoms bilietų kainas pakėlus, autobusų savininkai, kurių autobusai kursuoja vieškeliais ten ir atgal po provincijos miestelius, irgi padavė tai pačiai Transporto Komisijai prašymą, kad leistų ir jiems pakelti bilietų kainas ir net iki 30 procentų. Provincialė Transporto Kompanija, prašydama leisti pakėlimą, prašyme sako, kad kompanija su dabartinėmis kainomis mažai uždirba. Peretais metais pelno atlikę tik... \$215,000.

Indijonai Siekia Naujų Maudynių

Planuojant praveisti jūrų kelią šv. Lauryno upe, Coughanawaga salos indijonai, kurie gyvena prie upės ir naudojami jos maudynėmis, ir kadangi pravedus jūrų kelią tų maudynių nustos, reikalauja, kad federalė valdžia jiems įtaisytų maudymosi vietą (swimming pool). Indijonų delegacija sako, jie nori pastoti kelio upės projektui, bet jie taipgi griežtai nusistatę, kad už kiekvieną pėdą jų paimtos žemės gautų atitinkamą atlyginimą.

Važinėja Čikagoje

Antanas Matjukas savaitėi laiko buvo nuvažinęs į Čikagą, JAV. Aplankė ten savo gimines, paviešėjo po miestą ir grįžo namo. Tai ppatį ten buvo nuvažinęs ir Rapolas Karalevičius aplankyti savo brolių ir paviešėti po Čikagą.

Serga

Kostas Mylashius darbe sunkiai susižeidė. Ligonis gydomi namie.

Antanas Janušaitis sunkiai susirgęs. Šiomis dienomis, rodos, išėjo į ligoninę, bet neteko patirti kurion.

Salemonas Žemaitis (villimordiečių Žemaičių sūnus) susirgęs ir randasi Royal Victoria ligoninėje.

Stasys Sabatavičius dirbdamas sunkiai susižeidė tris rankos pirštus. Gydomi namie.

J.—

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Gen. Šerpitienė, Montreal, minėdama dviejų metų sukaktį nuo mirties savo vyro ir gero LB draugo Antano Šerpičio, paaukojo LB paramai \$15.00.

E. Gruodienė, Toronto, minėdama metinę sukaktį nuo mirties savo vyro L. Gruodžio, paaukojo \$5.00.

L. Lesevičius, Verdun, prisiuntė ketetą atnaujintų prenumeratų ir nuo T. Grimailos ir O. P. po \$1.00 aukų.

Rėmėja N., Toronto, paaukojo \$3.00.

J. Yvaškevičius, Worcester, Mass., puikiai pasidarbavo atnaujindamas visas toj apylinkėj prenumeratas ir prisiuntė \$4.50 surinktų aukų. Aukojo: P. Sadauskas, J. Lukas ir G. Deksnys po \$1.50.

A. Stripeika, Elizabeth, N. J., gavo ir prisiuntė naują prenumeratą.

C. Rimkus, Baroda, Mich., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

J. Valaitis, Toronto, pasidarbavo prenumeratų atnaujinime.

R. Merkis, Philadelphia, Pa., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. Puskus \$1.00 aukų.

A. S. Chicago, Ill., prisiuntė keliolika atnaujintų prenumeratų ir \$14.50 surinktų aukų. Aukojo: A. K. Busko \$6.50; B. Getch, L. Malinauskas, J. Pateckas ir P. Pavelonis po \$1.50; L. aVlentinė ir P. Tauchas po \$1.00.

J. Rubb, Windsor, Ont., prisiuntė atnaujintų prenumeratų, nuo R. Purlio \$2.00 aukų ir pats paaukojo \$1.00.

P. A. Deveikis, Chicago, prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

Patys atsinaujindami prenumeratas, paaukojo:

M. Kavaliauskas, So. Geleit, Ill., \$5.00;

B. Zukauskas, Whirlpool, Ont., \$2.00;

V. Viliunas, Toronto \$2;

M. Samosh, Toronto \$2.00;

J. Sartanavičius, Montreal, \$1.00;

J. Seksnas, Natal, B. C., \$1.00;

J. Mikaliunas, Montreal, \$2.00;

F. Imbras, Pittsburgh, Pa., \$1.00;

K. Steponaitis, Lewiston, Me., \$1.50;

T. Pleta, Alliance, Ohio, \$1.50.

Visiems už aukas ir pasidarbavimą, širdingai aciu.

Administracija

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.) dabar sudemoralizuoti ir juos bus lengviau nugalėti šį pavasarį.

Negalima sakyti, kad darbiečiuose nėra pasidalinimo, bet rinkimuose — šiemet ir kitą metų — jie bus vieningi. Darbiečių politika už tai, ypač Tolimuose Rytuose, stiprina ne torius, bet darbiečius. O mosikavimas bombomis neišeis toriams ant naudos. Britanijoje tos rūšies kalbos labai nepopuliaros.

Churchillas, kaip kada, prasiblaivindavo. Savo gyvenimo saulėleidy jis grįžo į savo seną kailį. — Vilnis.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROBERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Furime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,

Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

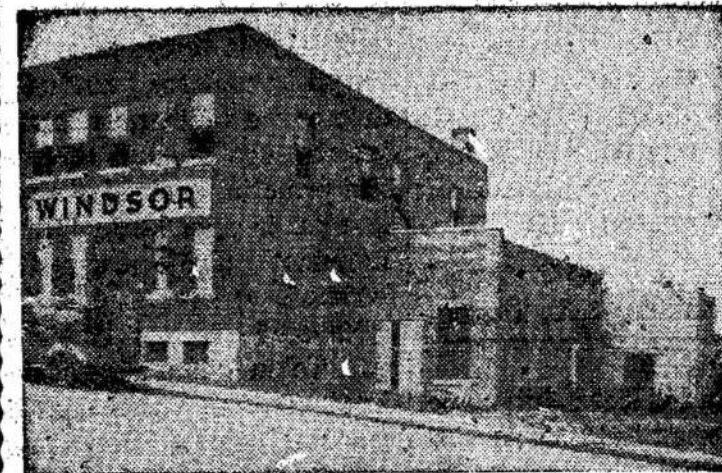
Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Mokslo Klausimais

Prof. J. KUPCINSKAS

Medicina Kovoje Su Prietarais ir Apgaulingu Gydymu

(Tęsa)

Paskutinis dešimtmetis ypač pasižymėjo žymiais laimėjimais medicinos srityje.

Gana dažnai pasitaikantis plaučių uždegimas seniau duodavo apie 14-20 procentų mirtingumo. Susirgę jauni stiprūs žmonės dažnai pasveikdavo, bet vyresnių kaip 60 m. amžiaus tarpe mirtingumas siekė 50-60 procentų. 1928 - 1937 m. m. vidutinis mirtingumas Kauno universiteto klinikose buvo 14,2 proc. Tarybų valdžios metais, masiškai pradėjus vartoti naujus vaistus (sulfamidus ir peniciliną), Kauno ligoninėse mirtingumas nukrito iki 1 proc.

Didelė pažanga padaryta tuberkuliozės srityje. Tuberkuliozinis meningitas ir mialarinė tuberkuliozė (greitai džiūva) duodavo 100 proc. mirtingumo. Jei minėtais atvejais anksčiau gydytojas, neskaitant diagnozės nustatymo ir giminių perspėjimo apie artėjančią ligonio mirtį, daugiau nieko negalėjo padėti, tai šiandien gali būti sėkmingai pritaikytas gydymas.

Dideli pasikeitimai tuberkuliozės gydyme įvyko atradus streptomiciną ir paraminosalicylinę rūgštį.

Fizikos, chemijos ir technikos mokslų pažanga turi nemažą reikšmę medicinai. Didelis dėmesys skiriamas atominės energijos pritaikymui gydyme.

Greta seniau žinomų radioaktyviųjų elementų atrastas dirbtinas radioaktyvumas ir radioaktyvūs izotopai su įvairiais pusiau griuvimo periodais. Sėkmingai panaudojami radioaktyvūs izotopai, tame tarpe radioaktyvus kobaltas, jodas, fosforas ir natriis diagnostikai ir gydymui.

Radioaktyvūs elementai jau yra sėkmingai pritaikomi fiziologijos laboratorijose medžiagų apykaitos ir kitų organizmo procesų tyrimams. Jie gali būti pritaikyti diagnostikos reikalui, pvz., radioaktyvus natriis naudojamas kraujo tekėjimo greičiui nustatyti.

Gydymo praktikoje mažos dozės daugiausia naudojamos balneologijoje. Kurortų radioaktyvūs vandenys pagerina eilės organų veikimą, stiprina organizmą. Didelės, audinius naikinančios dozės daugiausia naudojamos vėžio, įvairių kitų navikų ir jiems artimų susirgimų gydyme.

Sėkmingai žengia pirmyn

arybinė chirurgija. Šiandien atliekamos tokios operacijos, apie kurias anksčiau buvo sunku net svajoti. Nauji laimėjimai pasiekti plastinių operacijų srityje. Pažymėtina tarybinio mokslininko Filatovo akių ragenos operacija, kurios pagalba daugeliui anksčiau nepagydomų neregijų gražinamas regėjimas. Kai dėl kurių nors priežasčių susidrumscia akies ragenos, pro ją nepraeina šviesos spinduliai, ligonis apanka. Filatovas atrado būdą pakeisti nesveiką rageną lavenų atitinkama akies dalimi ir tuo būdu atstatyti regėjimą.

Šiuo metu didelis dėmesys skiriamas širdies operacijoms. Neretai dėl reumato ar kurių kitų priežasčių tiek susiaurėja širdies angos, kad pro jas kraujo tekėjimas būna labai apsunkintas. Vaisiai mažai ką gali padėti, o jei chirurgui pavyktų praplauti susiaurėjimą, greit atstatytų normalią kraujo apytaką.

Šiuo metu minėtų angų praplėtimo operacijos jau daro akademikas A. Bakulevas ir kai kurie kiti tarybiniai chirurgai. Šioje srityje medicinai dar liko išspręsti daug sunkių uždavinių. Operacijos galėtų būti sėkmingai atliekamos, jei pavyktų bent 10-15 minučių išjungti kraujo apytaką.

Kraujo cirkuliacijos sulėtinimo ir organizmo jautrumo sumažinimo tikslu mėginama operacijos metu atšaldyti organizmą iki 28-26 laipsnių. Po operacijos ligonis vėl atšildomas.

Akademiko Bakulevo klinikoje yra pavykę atšaldymo būdu šuniui pertraukti kraujo apytaką 45 minutėms. Per šį laiką galima perskrostiti širdį, atidaryti širdies skilvelius, apžiūrėti ir pataisyti esančius vožtuvų defektus ir vėl užsiūti širdies žaizdą. Kaip rodo akad. Bakulevo 1954 m. medicininėje literatūroje aprašytas atvejis, atšaldymo būdu pavyko kraujo apytaką sulaukyti 20 minučių ir vėl atstatyti normalų ligonio širdies veikimą.

Kapitalistinėje santvarkoje visi medicinos mokslo laimėjimai prieinami daugiausia išnaudotojų klasėms. Nauji vaistai paprastai būna per brangūs darbo masėms, ir neturtingieji ligos nelaimėje ir toliau ieško pigesnio gydymo pas įvairius apgavikus. Pasakiškos kainos nustatytos naujoms sudėtingoms operacijoms, ir jos daromos tik pakankamai turtingiems asmenims.

Tarybinės medicinos pasiekimai priklauso ir nuo pla-

čiai išvystyto profilaktikos darbo. Nė vienoje valstybėje nekreipiama tiek daug dėmesio apsaugai nuo įvairių susirgimų, kaip mūsų Tėvynėje. Darbo žmonių gerovės pakilimas, darbo higienos sąlygų pagerėjimas sumažino susirgimų skaičių ir išnaikino tas ligas, kurios buvo bėda, skurdo ir sunkaus gyvenimo neišvengiamas palydovas.

Plačiai naudojami skiepijimai nuo tuberkuliozės, raupų, difterijos, šiltinės ir kitų apkrečiamų ligų užkerta kelią įvairių epidemijų pasireiškimui.

Buržuazijos valdomoje Lietuvoje buvęs nedidelis medicinos darbuotojų skaičius negalėjo patenkinti krašto reikalavimo. Gydytojų buvo trūkumas, bet ir jie kartais mažai turėjo darbo tik todėl, kad liaudies masės brangiu gydymu pasinaudoti negalėjo.

Tarybų Lietuvoje greitai auga medicinos darbuotojų skaičius. Per pirmuosius 10 metų LTSR rentgeno aparatų skaičius padidėjo 2 kartus, ligoninių ir sanatorijų lovų skaičius — daugiau kaip 2 kartus, lopšelių lovų skaičius — 26 kartus. Per šį penkmetį dar labiau išsiplėtė profilaktikos ir gydymo įstaigų tinklas, išaugo didelis skaičius naujų gydytojų.

Nemokamo gydymo įvedimas turėjo lemiamos reikšmės kovoje su šundaktarizmu. Visi tie asmenys, kuriems anksčiau gydymas buvo neprieinamas, tarybinėse poliklinikose ir ligoninėse randa kvalifikuotą pagalbą ir rūpestingą medicinos darbuotojų priežiūrą. Išaugo nauja gydytojų karta, į savo pareigas žiūrinti ne kaip į pasipelnymo šaltinį, o kaip į kilnią pagalbą darbo žmonėms.

Naujų tarybinės medicinos

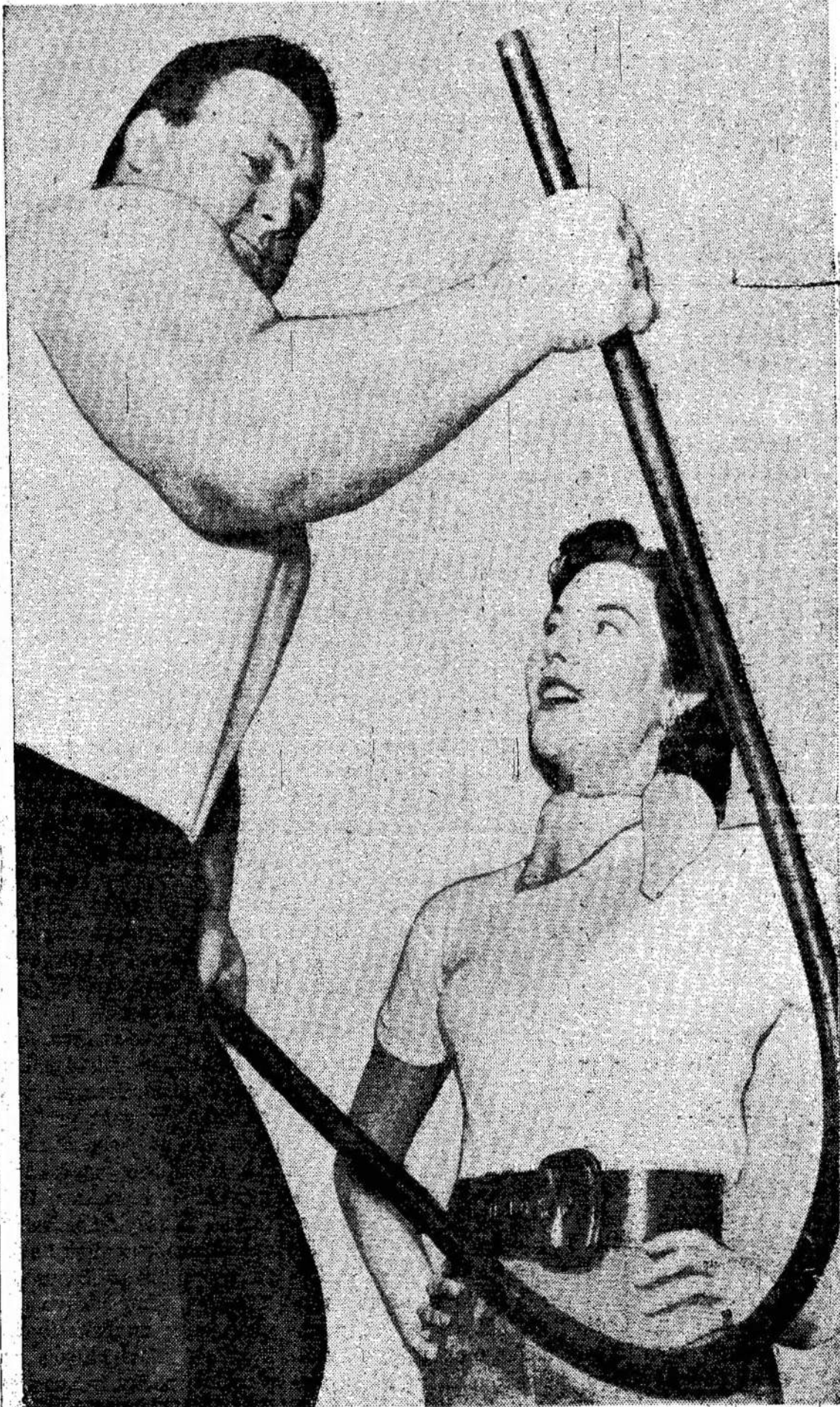
laimėjimų dėka šiandien galima sėkmingai gydyti anksčiau buvusius nepagydomus ligonius ir tuo būdu, pasinaudojant atrastomis gydymo priemonėmis, daryti tikrus stebuklus.

UŽ AMERIKIECIUS PRADETŲ KARA

EVERETT, Mass. — Senatūris Joseph McCarthy pareiškė, kad jis pradėtų karą, jei būtų reikalas, išlaisvinimui 526 amerikiečių, kurie tebėsa Kinijoje.

Bet karo nereikia. Girdi, Amerika tik turi pasakyti savo sąjungininkams, kad jie negaus nei vieno geltono cento iš amerikiečių, kol nebus amerikiečiai išlaisvinti. Supraskit, kiti turi išlaisvinti, kitaip — negaus pagalbos.

SAIGONAS. — Pietinio Vietnamo valdžia sako, kad 600 sukilėlių pasidavė.

Doug Hepburn, vancouverietis, demonstruoja savo stiprumą. Jis sako, kad jis norėtų palenktyniuoti su rusais

stipruoliais svorio kilnotojais. Jis dabar lavinasi Toronte kaip ristikas. Kada jis buvo mažas, buvo skaitomas

labai silpnu. Treniruotė išvystė jo raumenis ir padarė jį stipriu. Bus tvirtas ristikas.

K. VAIRAS-RACKAUSKAS

Oklando Angliakasy

Pabuđęs po labai sudėtingos operacijos, angliakasy Jurgis Masiulis ilgai nepajėgė susivokti, kas su juo atsitiko. Jis gulėjo pusiau besąmonės, nesuprasdamas, kur jis, kodėl kažkas apie jį triūšia, kartais pakelia lovoje, kartais kažką daro su jo veidu.

Jį baisiai kankino troškulis, liežuvis ir visa burna išdžiūvo. Negalėjo atmerkti akių — kažkas lyg smelkė ir spaudė jo veidą ir akis. Nesąmoningai kilstelėjęs ranką, jis apgraužė galvą ir pajuto, kad viskas aptvarstyta nuo kaktos iki pasmarkrio. Tik tai burna buvo palikta laisva alsuoti.

— Gerti! — ištarė silpnu balsu.

Tada kažkas, — o tai buvo ligoninės slaugė, — prikišo prie jo lūpų vandeniu suvilgytą vatos gabalėlį, kurį ligonis ėmė godžiai čiupti.

— Dar, — suvaitojo Masiulis.

— Palaukite valandėlę, dabar negalima, — angliškai atsiliepė slaugė.

Taip buvo kelias dienas po operacijos. Paskui slaugė jau ėmė duoti jam gerti ir truputį dietinio maisto.

Pirmutinis jo klausimas buvo:

— Kur aš esu?

— Jūs esate ligoninėje, mister. Oklando miesto ligoninėje. Jūs sergate... Atvežė jus iš kasyklų.

Tik dabar jo sąmonėje smėkstelėjo netolimos praeities vaizdai, — jis su kitais darbininkais leidosi geležiniu lifto narvu į žemės gilumą. Tarytum pro miglas jis prisiminė, kaip akinanti šviesa su baisiu trenksmu švytelėjo jo akyse; kažkokia jėga pakėlė jį aukštyn ir nubloškė į šalį. Prisiminė taip pat, jog tą akimirksnį jis aiškiai suprato, kad tai buvo bausis kasyklų dujų sprogiškas. Bet dabar jis visiškai užmiršo, kas toliau atsitiko.

Gulėjo visiškai nusilpęs ir bejėgis, vos galėdamas pajudinti kurį nors sąnarį, kartais blaškėsi, judino rankas, glamžė antklodę...

Bet diena po dienos jis stiprėjo, kol, pagaliau, jam grįžo sąmonė. Tada jis ėmė atsiminti vis daugiau to bausiaus įvykių smulkmenų. Bosas Makalisteris pasiuntė jį su kitais jo skyriaus draugais į naujai pradėtą dirbti kasyklų dalį. Jų buvo šešetas. Visi lietuviai, dirbę Brauno anglies kasyklų bendrovėje Oklande, Pensilvanijos valstijoje. Taip, jis prisimena: su juo buvo jo geri draugai Stasys Petreikis

ir Mykolas Gustatis, kurie gyveno pas Masiulius. Su jais ėjo, jis taip pat gerai atsimeina, Naujokas, Gučas ir Šlamas.

Jam lyg vaidenasi: jie eina visi kartu, beveik tūkstanties pėdų gilumoje — Masiulis iš paskos, o kiti — priešakyje. Jie ilgai ginčijosi, nenorėjo eiti, nes žinojo, kad ten pavojinga vieta. Reikėjo sustatyti paramščius pradėtame rausti tunelyje. Ir kaip tik tokioje vietoje, — jis ir tai dabar gerai atsimeina, — dėl kurios angliakasių profsąjungos skyriaus valdyba pakartotinai kreipėsi į kasyklų administraciją, nurodydama, kad ten telkiasi ypatingai daug anglies dulkių ir dujų ir kad tai sudaro didelį pavojų angliakasių gyvybei. Reikalinga skubiai įtaisyti ventiliaciją. Tačiau bendrovė nesiėmė jokių saugumo priemonių, nenorėjo daryti išlaidų, delse.

Anglių kasykloje angliakasiai išrausia visomis kryptimis mylių mylias urvų-tunelių, ir po žeme pasidaro tarytum ištisas miestas su didžiosiomis gatvėmis, su šalutinėmis gatvelėmis, iš kurių anglis gabenama į surinkimo vietas ir paskui iškeliamą į viršų.

Kas tada atsitiko kasyklose — niekas nieko tikro negalėjo pasakyti. Iš to negausaus vyrų būrelio liko tik Jurgis Masiulis, o ir jis nedaug teatsiminė tos katastrofos smulkmenų. Jis nežinojo ir to, kad netoliese buvę angliakasiai, išgirdę požemio skliautais nuaidėjusio bausiaus trenksmo garsą, pajutę mirtiną pavojų, šoko į visas šalis, ir keli jų rado uolos skeveldrų prislėgtą Masiulį. Ištraukė jį gyva, tik be sąmonės, ir skubiai nupėmė jį šalį. Kiek vėliau, kasyklų tvarstomajame punkte suteikus pirmąją pagalbą, vis dar neatgavusį sąmonės, jį iškėlė į viršų ir nuvežė į ligoninę.

Likusųjų penkių žuvusiųjų vyrų kūnus vėliau rado nepaprastai sužalotus ir apdegusius. Juos nugabeno į lavoninę.

Masiulis liko gyvas, o abi kojos buvo sutriuškitos, akys išdegusios ir veidas labai apsvilintas. Ligoninėje chirurgai jo akių neišgelbėjo. Iš veido ir galvos išrančiojo aštirus antracito gabalėlius, o abi uolos skeveldrų sutriuškitas kojas amputavo ligi kelių. Masiulis, kol jo veidas buvo aptvarstytas, pirmas keliolika dienų tikta spėjo apie jį ištikusios nelaimės dydį.

— Agė? — kartą paklausė jis, lyg ką atsimindamas.

— Kas toks, — nesupratusi atsiliepė slaugė.

— Mano žmona, Agė...

Slaugė ramino jį:

— Nekalbėkite ir nesijaudinkite, gydytojas dar draudžia jums kalbėti. Jūsų žmona buvo atėjusi, tik jūs buvote toks silpnas, kad jos neleidė į palatą. Ji ir vėl ateis, kai tik bus galima. Nesirūpinkite, laukite. Aš pati ją leisiu. Viskas baigsis gerai, tikta nesijaudinkite!

Lengva pasakyti: nesijaudinkite! Nesijaudinti gali ligoninės slaugė, jauna ir sveiką moteris, nors ji ir atjautė žmogaus kančias. Tačiau kaip nesijaudins jis, Masiulis, žiaurios nelaimės auka, dar neenuokiantis koks likimas ištiko jį? Kaip nesijaudins Masiulis, nujausdamas praradęs regėjimą ir abi kojas?

Sąmonei lėtai grįžtant, jis prisiminė savo žmoną Agotą ir aštuonerių metų sūnų Jurgutį, jau lankantį pradinę mokyklą. Palengva, vaizdas po vaizdo, Masiulis pergyvena čia vieną, čia kitą momentą iš savo susitikimo su Agė, iš savo laimingo ir kartu vargingo gyvenimo su ja. Jie ir skurdė gyvendami kažkaip sugebėjo išsaugoti savo asmeninę laimę ir meilę vienas antram. Masiulis prisiminė dienas, kai jis, atvažiavęs į Oklandą, apsigyveno pas Antaną Grybą, prityrusį angliakasi, dirbusį geriau apmokamą, kontraktuotą darbą kasyklose.

Grybų šeimoje buvo dvi dukterys, Agota ir Marija, visi jas vadindavo Abe ir Meime. Masiulis prisiminė, kad kartais, grįžus iš kasyklų namo, o Grybienei neturint laiko, Agė padėdavo jam nusiprausti. Jis atsiklaupęs pasilenkdavo prie didokos rėčkos su šiltu vandeniu, o Agė savo švelnėmis ir stipriomis jaunomis rankomis trindavo su muilu jo apnuogintus pečius ir nugarą. Paskui ji pasišalindavo už drobulės, skyrusios rėčką nuo erdvios virtuvės; tada jis pats nusišalindavo visą kūną, padžiaudavo, anglėtus ir drėgnus drabužius ir persirengdavo švariais.

Masiulį juokindavo Agės drovumas, bet kartu jaudindavo ir jos švelnumas, toks malonus jos rankų prisilietimas prie jo pečių ir nugaros. Kitur, kur jam tekdavo gyventi — Šamokine, Pits-tone, — iš kasyklų grįžusiem dulkinėms ir anglėtiems vyrams praustis padėdavo šeiminkės, o kur būdavo daugiau jaunų angliakasių, tai ir patys vieni-kitiems nuplaudavo pečius ir nugaras. Retose JAV kasyklose šio šimtmečio pradžioje tebuvo maudynės, dušai, vonios. Tie dalykai vienur kitur pradėjo atsirasti žymiai vėliau, ang-

liakasių profsąjungoms — ušėjoms atkakliai kovojant, kad kasyklų milijoninės bendrovės savo požemių karalystėse įrengtų nors būtiniausius sanitarinius patogumus. Angliakasiai, suodini kaip kaminkrečiai, vakarais iš kasyklų grįždavo į savo lūšnelės ir žiemos metu virtuvėse, o vasarą kiemuose apsišvarindavo ir persirengdavo.

Masiulis prisimena, kad Grybų šeimos nariai gana greitai su juo susigyveno. Grybams, matyt, patiko jo tiesus ir geras būdas, jo taupumas ir darbštumas, jo pamėgimas skaityti laikraščius ir knygas, jo pažangios pažiūros, nes ir pats Grybas Oklando lietuvių tarpe buvo žinomas kaip laisvamaniš. O gal Masiulis Grybams patiko ir todėl, kad buvo dailus ir sveikas vyras, tamsių plaukų ir nuostabiai žydrų, rugiagėlės spalvos akių. Kalbėdavo jis mandagiai, mėgdavo juokus, kiekviena proga padėdavo Grybui prie jo nedidučio namelio, o Grybienei ir neprašomas atnešdavo iš sandėliuko į virtuvę anglių ir prakuro, iš šulinio — vandens. Po kelių mėnesių jis kreipėsi į Grybą:

— Misteri Grybai, ar išleistum už mane Agotėlę?

Grybas, paraitęs ūsą, nusišypsodamas atsakė:

— Žinai, Jurgi, pats gal ir tiktum man į žentus, tačiau šį klausimą sprendžiu ne aš ir ne misis Grybiene, o pati Agė!

Vėliau, po vestuvių; po kuklaus pasilinksminimo, jau navedžiai kurį laiką gyveno Grybų namelyje, vėliau išsikėlė į kuklų butą netoli nuo jaunosios tėvų. Gimus sūnui, Masiuliai svajojo apie šviesesnį jo ateitį. Ypač Agė Masiulienė dažnai užsimindavo nenorinti, kad jos sūnelis, josios Jurgutis, nueitų tėvo pėdomis ir dirbtų pavojingus darbus kasyklose. Ji pati ne kartą buvo dalyvausė kasyklose žuvusių vyrų laidotuvėse. Ji dažnai girdė-

davo kalbant apie avarijas giliai po žeme. Ji žinojo, kad Jungtinių Valstijų kasyklose, kaip rašė vienas pažangus laikraštis, kas keliolika minučių žūsta vienas angliakasy; didesnėse katastrofose žūsta po šimta ir daugiau žmonių. Darbininko gyvybė nė kiek nevertinama. Kasyklų gilumose, kur nėra tinkamos ventiliacijos, karštis būna toks didelis, jog vietomis pati anglis perdega ir pavirsta koku.

— Koks gi čia tavo gyvenimas, Jurgi, — sakydavo vyrui Agė. — Saulės šviesą matai tikta sekmdieniais, ypač žiemos metu, kai su tamsa išeini iš namų ir su tamsa grįžti. Amžinai po žeme kaip kurmis. Kas rytas, ruošdama tau priešpiečių skardinėlę, išleidama tave į darbą ir paskui kol tu grįžti namo, jaučiu širdyje didelį nerimą... Kiek požemiuose žuvo mūsų draugų ir pažįstamų! Aš tiesiog drebu, tave išlydėdama. Nenorėčiau, kad ir mūsų Jurgutis susilauktų tokio gyvenimo.

— Palauk, Agotėle, nesišielok iš anksto, — šypsodamasis guosdavo ją Masiulis, — sutaupysime keletą šimtų dolerių, tada tikrai mesiu kasyklas. Tada ką nors nauja pradėsime.

— O ką? Sakyk, kokius tu turi sumanymus?

— Dabar taip staiga sunku tau atsakyti, pagyvensime — pamatysime. Gal kokį štorą įsteigsime, gal ką nors kita. Jei turėsime štorą, tu stovėsi už prekystalio, aptarnausi klientus, kartais ir aš tau padėsiu. Tada ir Jurgutį leisime į mokslus!

(Bus daugiau)

LONDON. — Sąjungininkai privertė Vakarų Vokietiją atiduoti britų laivynui tris ginkluotus laivus, kuriuos jie statė Wegesacke.

Vokiečiai statė tuos laivus lauzydami sąjungininkų paltaukymą.

Petro Bepirščio Bičių Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

347 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LO. 1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Moterys Pasirodė Gerai

TORONTO. — Pereitą sek madienį, ukrainų teatre, Toronto Lietuvių Moterų Klubas choras turėjo pirmą viešą pasirodymą. Reikia pripažinti, kad jis pasirodė labai gerai. Tiesa, choras ne didžiausias, tik apie 20 dainininkių, bet padainavo labai gražiai. Jis sudainavo keletą originalių lietuviškų ir verstų iš kitų kalbų dainų. Viena buvo su draugės Mikšienės solo. Draugė Mikšienė turi labai malonų ir pusėtinai tvirtą balsą. Kitos dainoj buvo draugių Kuktorienės ir Antanavičienės duetas, kuris taipgi labai gražiai papuošė dainą.

Labai gerą įspūdį darė jų uniformos. Tas parodė, kiek draugės įvertino chorą. Tiesa, teko nugirsti, kad suknelės joms sukirpo J. Naujokaitis.

Aplamai imant, reikia atiduoti moterims didelis kreditas už gražias pastangas. Jų choras yra tikra kultūrinė Toronto lietuvių pažiba. Didelis kreditas ir mokytojai M. Kuzik, kuri įdeda tiek daug pastangų lavindama jas dainuoti.

Toliau programoje buvo muzika ir šokiai. Ukrainiečiai davė kelius numerius geros muzikos. Pildė jaunuoliai. Puikiai pagrojo smuikininkė, o ypač visiems patiko dainininkas, akompanuodamas sau gitara. Dvi

mergaitės pašoko tautinius šokius.

Mūsų pati jauniausia menininkė, Betty Antanavičiūtė, labai gražiai pašoko. Matyti, kad ji bus puiki šokėja ir artistė.

J. Jančytė su savo drauge dar sykį palinksmino torontiečius savo šokiais. Gražioj scenoj, apšviestos spalvingų šviesų, jos išrodė kaip deivės kokioj nors pasakoj.

Pabaigoj buvo perstatymas, vieno veiksmo drama "Karo Nuotakos". Veikalas parašytas senai, išleistas Keleivio. Jis vaizduoja motinų ir aplamai moterų skausmus karo metu. Vienai motinai atima visus keturius sūnus. Išleidus patį jauniausią, ateina žinia, kad visi kiti jau žuvę. Vyresniojo sūnaus žmona kelia jaudinantį protestą prieš tokį baisų motinų ir žmonių kankinimą, reikalauja sulaikyti skerdynes, grumoja atsakymu gimdyti. Tuo tarpu karininkai ir visi kiti agituoja merginas, kad jos būtų partijotės, apsivestų su frontan išeinančiais kariais, taptų motinomis dėl tėvynės labo.

Tą sunkiąją moters rolę labai vykusiai atliko E. Laurusevičienė.

Veikalas kiek pasenęs, ypač ideologiniai, nes šiandien kovos prieš karą visai kitokios, bet vistiek jis parodo, kaip skaudu motinoms ir mo-

terims karo metu. Gal ne vienai priminė pergyventus skausmus.

Vaidintojai neturėjo užtektinai prisirengimo, bet jie atliko savo roles gerai. Vaidino, apart paminėtos, draugės Vilkelienė, Morkienė, Yhenė ir draugai Valunas, Račys ir Kaptainis. Režisavo J. Milleris. Sufleravo J. Yla.

Vakarui pirmininkavo ir programą vedė draugė Paužienė. Ji taipgi savo trumpoj kalboj tinkamai ir aiškiai apibūdino Moterų Dienos reikšmę bei ragino visas ir visus pasirašyti apeliaciją protestuojant prieš A ir H bombas.

Taigi, programa buvo labai įvairi ir brandi. Didelis ačiū visiems menininkams už jų pastangas.

Rep.

Hamiltono Žinios

Numirė

Kovo 4 dieną Mountain sanatorijoj mirė Kazys Bubelis.

K. Bubelis Kanadon atvyko prieš 35 metus ir 25 metus dirbo aukso kasyklose. Paskutinį dešimtmetį gyveno Hamiltone.

Nuliūdime paliko žmoną Antaniną ir dukterį Nellie. Abidvi gyvena Hamiltone.

Palaidojom kovo 7.

Susizeidė Darbe

Antanas Trečiokas turėjo nelaimę — darbe prie namų statybos nupuolė nuo stogo ir susilaužė koją.

Ligonis gydosi General ligoninėje.

Turėjo Operaciją

Kazimieras Pampalas turėjo operaciją ant kojos. Keletą dienų buvo ligoninėje, o dabar po daktaro priežiūra gydosi namie.

V.

Palaiykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiasi LIAUDIŲ BAIŠE

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritalko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109
57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Už Elektrą Tik \$2.51 į Mėnesį (Flat rate)

Nereikia įmokėti iš karto

Daug šilto vandens su

Inglis

Elektriniu vandens šildytuvu

10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST (Brook kampas)

OL. 4253

Toronto

Yorke Brothers
Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. ROgers 7-5241
TORONTO

Tel. OL. 6381

Res. OL. 9106

JOINT REALTY LTD.

Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotuves, gazolino stotis, vasarnamius, visokius biznius; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam apdraudas nuo ligos ir nelaimės.

Kreipkitės pas mūsų atstovą:

JOHN KAMICHAITIS

899 BLOOR ST. WEST TORONTO

TAYLOR'S REGENT
SERVICE STATION

College and Lansdowne Kampas

Telefonas: OL. 1977

(Dabrovolskių Žentas)

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

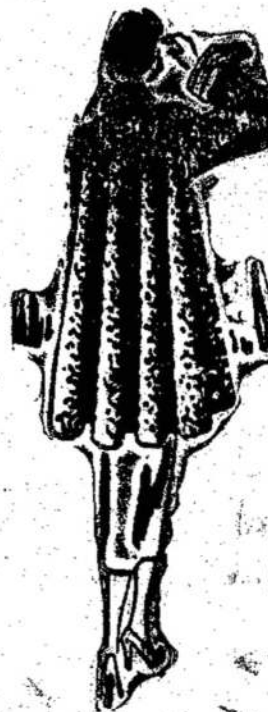
506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas WALnut 1-8971

Torontiečių Kronika

Turėjo Operaciją

Draugų P. ir E. Laurusevičių sūnus Felksas turėjo skaudžią nosies operaciją. Šiuos žodžius rašant jis jau namie, taisosi.

Pasididino Šeimyną

Draugai J. ir D. Morkiai pasididino šeimyną įsisūnydami mažutį sūnelį.

Mirė

Pereitą penktadienį vakare mirė širdies priepuoliu Domininkas Bernatavičius, senas torontietis, sulaukęs virš 50 metų amžiaus.

Kanadon atvyko po pirmojo pasaulinio karo, buvo pažangus žmogus, priklausė lietuvių organizacijose ir veikė sulyg išgalės, kol sveikata leido.

Lai būna lengva jam Kanados žemele.

Rep.

Padėkos Žodis

Draugėms ir draugams už aplankymą manęs ligoninėje ir namie ir už dovanas. Rodos gera priežiūra, nieko netrūksta, bet draugas Petronis kasdien žino, ko tau kada reiks. Ačiū, drauge, už viską, taipgi ir visiems kitiems.

Nors man pirmu kartu teko atsigulti ant operacijos stalo, bet pasirodė ne taip baisus dalykas. Reikėjo senai tenai nueit ir nelaukt, kad liga įsisenėtų. Jau dabar jaučiuosi daug geriau. Kai tik piovinys sugis, tuojaus būsiu su jumis ir vėl.

Dar kartą ačiū visiems už atlankymą. Taipgi dukterei ir žentui už atvirutę.

Ch. Pampalas

Lietuvių Literatūros Draugijos
162 Kuopa Rengia

Bankieta

Šeštadienį, Kovo 19 Dieną

Lietuvių Svetainėj

(160 Claremont St.)

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių
Užsigėrus bus galima smagiai pasišokti

Visi Maloniai Kviečiami

Pradžia 6.30 val. vak.

Rengėjai

Šaltas Karas dėl Dujų

S. Karpė

Spaudoje daug rašoma dėl tarptautinio šalto karo, bet mes turime šaltą karą dėl natūralių dujų. Šis karas eina tarp Kanados visuomenės ir Jungtinių Valstijų dujų interesų. Tiesa, jis labai nežymiai atsispindi mūsų šalies didlapiuose, bet tas niek kiek nemažina jo reikšmės. Nebus pro šalį susipažinti visiems su šia situacija.

Kaip jau visiems yra žinoma, Albertoje, Kanadoje, yra daug natūralių dujų. Rodos būtų labai paprastas dalykas: praveisti vamzdį per Kanadą link rytinių provincijų vamzdžio atvedimas kainuotų \$300,000,000. Bet... Nuo čia ir prasideda visa istorija.

Vakarinės Jungtinių Valstijų valstijos nori gauti tas dujas rėl savęs. Čia, žinoma, eina kalba apie kompanijas,

kurios daro biznį teikdamos dujas, ir įmones, kurios trokšta gauti pigių dujų. Tai viena. Kita, Texas dujos, kurios pasiekė pietinę Ontariją, yra kita priežastis dėl šaltojo karo. Kompanijos, kurios eksportuoja dujas ir anglį į rytines valstijas, o dabar jau ir į Ontariją, nori išlaikyti rinkas Ontarijoj ir susižerti daug pelno.

Toronto Consumers Gas kompanija, kaip žinia, jau pardavinėja Toronte Texas dujas. Ir žiūrėkit, koks plėšikavimas. Iš Texas iki Buffalo yra 1,200 mylių. Iš Buffalo iki Toronto tik 80 mylių. Bet žiūrėkit, kiek moka už dujas Buffalo mieste ir Toronte. Už pirmą 1,000 kubinių pėdų Buffalo gyventojai moka \$1.05, o Toronto gyventojai jau \$4.12. Reiškia, Toronte dujos keturius syki tiek, kiek Buffalo mieste.

Dar vienas dalykas vertas pažymėti, kad Toronto Consumers Gas kompanijos prezidentu paskirtas amerikietis Oakh Jones iš Oklahoma.

Amerikiečių dujų tiekėjai ir bizniai, kuriems rūpi gauti Albertos dujas dėl vakarinių valstijų, o tuom pačiu sykiu brangiai pardavinėti savo dujas Ontarijoj, dabar deda dideles pastangas, kad dujų vamzdis iš Albertos nebūtų vedamas į rytus, o vietoj to — į pietus, į Jungtines Valstijas.

Blogiausia tas, kad kaip

Albertos provincialė valdžia, taip ir federalė valdžia, mažai suinteresuotos gynimu kanadiečių interesų. Albertos provincialė valdžia daugiausiai suinteresuota parduoti dujas. Kas jas nupirks, jai nesvarbu. Federalė valdžia atsisako imtis atsakomybę. Nors kalbama apie dujų vamzdį, bet jo reikalas amerikiečių rankose. Tie nori bonų, kad nereiktų savo pinigų įvestuoti. Tuom pat sykiu varoma propaganda, kad atvedimas dujų iš Albertos neapsimoka, kad dujos bus per brangios.

Jeigu vamzdis būtų praveistas visuomenės nuosavybės pamatais, Ontarijoj galima būtų pardavinėti Albertos dujas po \$1.00 už 1,000 kubinių pėdų, nežiūrint to, kad vamzdis nusitęstų 2,200 mylių. 54 centai eitu padengimui atgabenimo dujų į Torontą (vamzdžio aptarnavimo išlaidos), 12 centų eitu dėl aptarnavimo reikalų To-

ronte, o 34 dėl atmokėjimo pravedimo išlaidų, taksų ir pelno.

Tuo metu, kada vis dar kalbama apie atvedimą dujų iš Albertos, Toronto Consumers Gas kompanija planuoja plėsti savo biznį. Šiuo tarpu miestas sunaudoja 3,500,000,000 kubinių pėdų dujų, o 1956 metais tikisi parduoti jau 4,990,000,000 kubinių pėdų. Bet kompanija, kuri veikia pagal provincialį čarterį, turi pasirašiusi kontraktą pirkti mažiausia 11,000,000,000 kubinių pėdų 1956 metais.

Jeigu kompanija ir namuštų dujų kainą labai žemai, vistiek perviršis siektų kokius 4 bilijonus kubinių pėdų. Kur ji padės tas dujas? Kai kas spėja, kad jos "parduos" tas dujas vartotojams, kitaip sakant, išrinks mokėstį nežiūrint to, ar tos dujos bus sunaudotos, ar ne.

Taip tai išrodo šis šaltas karas dėl dujų.

Toronto Lietuvių Švietimo Komisija
Parodys Gražią Filmą

"AKADEMIKAS PAVLOVAS"

Šioj filmoj parodomas jo gyvenimas ir darbas. Jis buvo apdovanotas Nobelio prizų. Ši filma skaitoma vienas iš puikiausių biografinių filmų.

Rodymas įvyks

Sekmadienį, Kovo 27 Dieną

160 Claremont St.

Pradžia 7 val. vakaro.

Laisva įžanga

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459
WA. 1-4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms
ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: OR. 4175

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RD. - Toronto - RO. 1509

Taisome, valome ir patikriname visokių
automobilių radiatorius

MERLE PORRITT
Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušienė

LIETUVIS PLUMBERIS

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla
Taipgi atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto